

Europska
komisija

[JESEN 2014 ► BR. 50]

panorama

inforegio

► U smjeru inovacija i zelenog rasta

Kako kohezijska politika
pokreće ulaganja EU-a

- Intervju s Johannesom Hahnom,
povjerenikom za regionalnu politiku
- Integracija urbanih pitanja
u donošenje politika EU-a
- Podrška malim i srednjim
poduzećima pomoću financijskih
instrumenata
- OPEN DAYS 2014: Zajedno rastemo –
pametna ulaganja u ljude

Regionalna
i urbana
politika

▶ UVODNI ČLANAK..... 3

Walter Deffaa,
ravnatelj Glavne uprave za regionalnu i urbanu politiku

▶ INTERVJU

INVESTICIJSKI ALAT NAMIJENJEN OSTVARIVANJU CILJEVA EU-A..... 4-7

Johannes Hahn, povjerenik za regionalnu politiku

▶ POSEBAN PRILOG

KOHEZIJSKA POLITIKA VODI EUROPU U SMJERU INOVACIJA I ZELENOG RASTA..... 8-13

▶ OTVORENI PODACI I KOHEZIJSKA POLITIKA..... 14-15

▶ GOSPODARSKI FOKUS GRČKOG PARTNERSKOG SPORAZUMA..... 16-19

Intervju s Georgeom Yannoussisom

▶ OPEN DAYS 2014..... 20-21

▶ NA PUTU PREMA URBANOJ AGENDI EU-A..... 22-23

▶ VELIKI PROJEKTI S VELIKIM UČINKOM..... 24-25

▶ UPOTREBA FINACIJSKIH INSTRUMENTA RADI OSTVARIVANJA CILJEVA KOHEZIJSKE POLITIKE..... 26-27

▶ EUROPSKI SOCIJALNI FOND 2014. – 2020..... 28-31

▶ POBOLJŠANJE JAVNE NABAVE..... 32-33

▶ EUSAIR..... 34-35

▶ NOVOSTI UKRATKO..... 36-37

▶ PREDVODNIK PARTNERSTVA S CIVILNIM DRUŠTVOM U EUROPI..... 38-39

▶ REGIONALNA POLITIKA EUROPSKE UNIJE OD 1989..... 40-41

▶ ✉ PRILOZI ČITATELJA..... 42-43

Panorama obilježava 50. izdanje

▶ PROJEKTI..... 44-47

Primjeri projekata iz Grčke, Španjolske
i Europske teritorijalne suradnje

▶ DNEVNI RED..... 48

Solucar, u blizini Seville u Španjolskoj, najveći je solarni kompleks u Europi i katalizator tehnoloških ulaganja u regiji.

Fotografije (stranice):

Naslovnica: © Shutterstock/raulbaenacasado

Stranice 3, 4, 6–7, 12, 18, 21, 22–23, 27, 36, 40:

© Europska komisija

Stranice 8, 15, 32, 34–35, 41: © Shutterstock

Stranica 16: © Glavno tajništvo za javna ulaganja – NSRF, Grčka;

© Europska komisija

Stranice 17–18: © FORTH

Stranica 23: Španjolska © Centar za studij okoliša

Stranice 24–25: Bugarska/Rumunjska, Grčka, Poljska –

© Europska komisija; Francuska – © ANMA

Stranice 28–29: © Shutterstock/Lisa F. Young;

© Shutterstock/Anton Chalakov; © Shutterstock/Anton Chalakov

Stranice 30–31: © Emplea verde; regija Dalarna © Lars Dahlström

Stranica 36: © CoR

Stranica 38: © EESC

Stranice 42–43: © Ministarstvo regionalnog razvoja, Češka;

© Suradnici

Stranice 44–47: © SERGAS; Smart Coasts; In2LifeSciences;

Thyatron S.A.

Izdanje časopisa otisnuto je na recikliranom papiru na engleskom, francuskom i njemačkom jeziku. Dostupno je na mreži na 22 jezika na web-mjestu http://ec.europa.eu/regional_policy/information/panorama/index_hr.cfm

Sadržaj ovog izdanja dovršen je u rujnu 2014.

PRAVNA OBAVIJEST

Ni Europska komisija niti bilo koja druga osoba koja djeluje u njezino ime nisu odgovorni za moguće korištenje informacija koje se mogu preuzimati iz ove publikacije niti za pogreške koje se mogu pojaviti unatoč pažljivoj pripremi i provjeri.

Ova publikacija ne odražava nužno stajalište ili mišljenje Europske komisije.

ISSN 2315-0823

© Europska Unija, 2014

Reproduciranje je dopušteno samo uz navođenje izvora.

Za upotrebu ili reprodukciju materijala treće strane koji su zaštićeni autorskim pravom mora se tražiti dozvola vlasnika autorskih prava.

▶ Uvodni članak

Walter Deffaa

Glavna uprava za regionalnu
i urbanu politiku,
Europska komisija

Nedavno objavljeno izvješće sa 6. kohezijskog foruma dobar je pregled razvitka kohezijske politike iz programa za promicanje regionalnog razvoja u instrument koji potiče investicije, ulaganja i zeleni rast diljem Europske unije.

U teškim gospodarskim uvjetima koji su započeli 2008. ta je politika pomogla ublažiti neke od najgorih učinaka gospodarske krize održavajući javna ulaganja i stimulirajući tvrtke u začetku.

Zahvaljujući kohezijskoj politici između 2007. i 2013. otvoreno je gotovo 600 000 radnih mjesta i podržano gotovo 80 000 novih tvrtki. Sredstva su uložena u 25 800 km cesta i 2 700 km željezničkih pruga. Do lakšeg je zaposlenja došlo 5,7 milijuna ljudi, a 8,6 milijuna dobilo je potrebne kvalifikacije.

No kohezijska se politika razvila i u primarni paneuropski instrument za poticanje ulaganja u energetske učinkovitost, otvaranje radnih mjesta te podršku malim i srednjim tvrtkama. Sada je usklađena s općom strategijom EU-a. Tijekom novog programskog razdoblja od 2014. do 2020. kohezijska politika bit će integralan dio strategije Europa 2020, s jakim naglaskom na zapošljavanje, inovaciju, održivost te smanjenje siromaštva i društvenog isključenja.

Urbana agenda

Dodatna je značajka naše kohezijske politike u razvoju i promjena prioriteta urbanih centara, koji sad imaju više prilika za sudjelovanje u izradi politike EU-a.

Više od dvije trećine europskih državljana sada živi u gradovima u kojima se, u manjoj ili većoj mjeri, provodi politika Europske unije, bilo da je riječ o pitanjima prometa, energije ili okoliša. Komisija je pokrenula planove za razvoj urbane agende koja će promicati integriraniji pristup razvoju politike i većoj usklađenosti. Cilj je veće sudjelovanje gradova u političkim raspravama i bolja koordinacija.

Partnerski sporazumi

Zaključno s 9. rujna Europska komisija usvojila je 16 od 28 partnerskih sporazuma, a predloženi sporazumi država članica trenutno se analiziraju.

Partnerski sporazumi temelj su strategije za optimalno korištenje europskih strukturnih i investicijskih fondova u tim zemljama. Uz njih dolaze i predloženi operativni programi koji sadrže pregled investicijskih planova zemalja i regija za programsko razdoblje od 2014. do 2020.

Open Days

U kontekstu promicanja gospodarskog oporavka putem ulaganja kroz kohezijsku politiku i razvoja partnerskih sporazuma država članica, OPEN DAYS 2014 bit će forum za živahnu raspravu i diskusiju o širokom spektru tema.

Uz ključne govore i rasprave, bit će tu i više od 100 radnih sastanaka koji će se sastojati od „radionica” na kojima će se izmjenjivati dobre prakse i izobrazba među stručnjacima te „rasprave” u stručnim grupama o specifičnim pitanjima.

▶ INVESTICIJSKI ALAT NAMIJENJEN OSTVARIVANJU CILJEVA EU-A

NOVI PRISTUP KOHEZIJSKOJ POLITICI

„Kohezijska politika radikalno je transformirana u općeuropsku investicijsku strategiju. Danas je to prenamijenjen i snažan alat za poticanje gospodarskog razvoja i transformacije na regionalnoj razini.“

JOHANNES HAHN –
POVJERENIK EUROPSKE KOMISIJE
ZA REGIONALNU POLITIKU

Panorama slavi svoje 50. izdanje, a tim povodom razgovarali smo s Johannesom Hahnom, povjerenikom Komisije za regionalnu politiku, o postignutim ciljevima i transformaciji kohezijske politike tijekom njegova mandata.

Jedno od naših najvažnijih postignuća promjena je imidža i položaja kohezijske politike, kazao je povjerenik Komisije za regionalnu politiku Johannes Hahn.

„U svojim je počecima kohezijska politika bila usredotočena na siromašnije regije s ciljem smanjenja nejednakosti. Njezina prvotna namjena nije odbačena, već je preinačena u općeuropsku investicijsku strategiju. Danas je to prenamijenjen i snažan alat za poticanje gospodarskog razvoja i transformacije na regionalnoj razini. I ono najvažnije – podržavaju se prikladne promjene u bilo kojoj regiji, bila ona razvijena ili nerazvijena.“

U temeljima je te strategije novi pristup i filozofija čiji su cilj podržavanje i promicanje gospodarskog rasta i zapošljavanja uz pomoć regija i gradova, objašnjava Hahn.

Povjerenik je spomenuo i nove ključne natuknice usko povezane s reformiranom kohezijskom politikom, kao što je usmjerenost na rezultate, uspješnost, ciljevi, rezultati i sl.

„To nisu samo floskule, već način na koji kohezijska politika sada mora funkcionirati. Budući da ona sada čini trećinu proračuna EU-a, oko 350 milijardi eura, ta se sredstva moraju planski i pravilno trošiti.“

Promjena načina razmišljanja

Ključni je cilj novog pristupa kohezijskoj politici učiniti je pametnijom i fokusiranijom, kazao je Hahn. Na taj će način funkcionirati kao glavna investicijska strategija Europske unije i središnji alat za postizanje ciljeva strategije Europa 2020.

„Još važnije, moramo promijeniti način razmišljanja kad je u pitanju kohezijska politika”, naglasio je povjerenik. „Strog proces vezan uz partnerske sporazume i operativne programe obvezuje države članice na izradu pragmatičnih i iskoristivih ‚poslovnih planova’ ili strategija za gospodarski razvoj prikladnih za njihovo gospodarstvo ili regiju.”

„Taj plan mora biti u skladu s primarnim ciljevima strategije Europa 2020. Bruxelles ga mora odobriti.”

Nema više bezuvjetnog i neograničenog financiranja ni bespovratnih sredstava za regionalne projekte, pojasnio je Hahn. Svaki potrošeni euro mora biti opravdan. Kao i prilikom svake profesionalne investicije, mora postojati pripremni plan, a implementacija mora biti opravdana.

Promjena upravljanja

„Kad je riječ o kohezijskoj politici, zanimljivo je da je gospodarska kriza pomogla u uvođenju novog načina razmišljanja”, objasnio je povjerenik.

„Zbog financijskih su se prepreka uprave na svim razinama u državama članicama morale usredotočiti na proračune i razmisliti o prioritetima. Većina ih je shvatila da se stvari moraju promijeniti.”

„Upravo je takav pristup i disciplina ono što nova kohezijska politika traži od država članica – moraju preispitati svoje prioritete i ciljeve te odlučiti gdje i kako utrošiti sredstva.”

Jasni i mjerljivi ciljevi

Novi je pristup bio osnova razvoja partnerskih sporazuma za programsko razdoblje od 2014. do 2020.

Partnerski sporazumi ključni su dokumenti za strateško ulaganje država članica i regija za idućih sedam godina i zadaju jasne investicijske ciljeve koji su u skladu s ključnim prioritetima strategije Europa 2020.

„Taj će nam novi pristup pomoći da vidimo kvantificirane rezultate te nam omogućiti kontinuiranu procjenu maksimalne uspješnosti javnih ulaganja kada je riječ o stimulaciji rasta i otvaranju radnih mjesta u Europi”, kazao je povjerenik.

„Na primjer, kako ulagati u istraživanje ako nema strategije istraživanja? To je kao da pokušate voziti automobil bez upravljača.”

Financijski instrument strategije Europa 2020

Iz neuspjele Lisabonske strategije mnogo smo toga naučili, kazao je Hahn. „Iako su ciljevi strategije iz 2000. bili dobri, za plan promjene i reforme nije postojao financijski instrument koji bi ga pokretao. To je bio glavni nedostatak. Budući da ta strategija nije bila pravno obveziva niti je imala pravi proračun, previše je ovisila o političkoj volji, koje jednostavno nije bilo dovoljno.”

No problemi na koje je Lisabonska strategija bila usmjerena nisu nestali – slaba produktivnost i stagnirajući gospodarski rast, naglašava Hahn. Gospodarska kriza 2008. ujedno je i izronila na površinu velike mane gospodarstva ionako opterećenog globalizacijom, pretjeranim iskorištavanjem resursa i starenjem stanovništva.

Odgovor Europske unije na ta pitanja stigao je u obliku nacrtu za budući ekonomski rast: strategije Europa 2020. Cilj je te strategije otvaranje radnih mjesta i smanjivanje siromaštva pomoću pametnih ulaganja u energetske učinkovitost, istraživanje i inovacije te moderne i održive načine proizvodnje.

„Jedna je od ‚inovacija’ reformirane kohezijske politike i njezina usklađenost s navedenim prioritetima strategije Europa 2020 te usredotočenost na niz dogovorenih strateških ciljeva kako bi se prikupila kritična masa ulaganja u odabranom području”, objašnjava Hahn.

„Uz ciljane regionalna ulaganja kao podršku malim i srednjim tvrtkama, inovacijama i gospodarstvima s niskim emisijama ugljika, mi činimo ključni dio implementacijskog plana strategije Europa 2020. Na primjer, jedna od najboljih završnih poruka mog mandata jest ta da je već sada više od 38 milijardi eura utrošeno na energetske učinkovitost i obnovljive izvore energije. Države članice shvatile su poruku te učinile i više od traženog. To će pomoći EU-u u ostvarivanju ciljeva u vezi s klimatskim promjenama, ali i u poboljšanju sigurnosti energije.”

Pametna specijalizacija

Reformirana kohezijska politika za razdoblje od 2014. do 2020. utemeljena je na vjerovanju da svaka regija može postići najveći učinak ako najprije utvrdi svoje temeljne prednosti. To je podloga za strategiju „pametne specijalizacije”.

Pametna specijalizacija inovativan je pristup transformaciji regionalnog gospodarstva koji regijama omogućuje usmjerena

ulaganja na području stručnosti ili konkurentne prednosti, kao i povećanje potencijala rasta.

„Da bismo potaknuli pametnu specijalizaciju, bit će dostupni alati, institucije i stručnjaci koji će regijama omogućiti da pronađu svoje industrijske i tehnološke grane na globalnom tržištu.”

„Ta je strategija sada ključni dio europske pomoći regijama u izlasku iz recesije”, rekao je Hahn.

Javna ulaganja

Sredstva iz fondova kohezijske politike, uz sufinanciranje koje omogućuju države članice, danas čine znatan udio javnih ulaganja u Europi. U državama članicama kao što su Slovačka, Mađarska, Bugarska, Litva, Estonija, Malta, Latvija i Poljska ta sredstva iznose više od polovice svih javnih ulaganja između 2010. i 2012.

Iako je gospodarska kriza zaustavila razvoj gospodarstva, kohezijska politika EU-a ublažila je neke od najgorih učinaka te pomogla državama i regijama u tom teškom razdoblju, navodi povjerenik.

U Grčkoj je, primjerice, kohezijska politika podržala nastojanja za strukturnom reformom, a to će nastaviti i u sljedećem razdoblju od 2014. do 2020. kada će ta država pod okriljem kohezijske politike EU-a dobiti 15,5 milijardi eura.

„Najvažnije je da taj novac bude dobro utrošen i namijenjen primarno realnom gospodarstvu”, naglasio je Hahn.

„Regije su ključne za grčki oporavak. Zato sam posjetio svih 13 regija i to je dodatno učvrstilo moju vjeru u njihov potencijal. Grčki partnerski sporazum za razdoblje od 2014. do 2020. predviđa program za svaku od tih 13 regija.”

Makroregionalne strategije

Razvoj makroregionalnih strategija predstavlja proširenje fokusa regionalnih politika tako da one uključuju i države članice i države koje nisu članice kako bi se riješili zajednički regionalni problemi.

„Novost je makroregionalne metode to što zbližava države postavljajući im zajedničke ciljeve te usklađuje financiranje pri rješavanju zajedničkih problema. Makroregionalne strategije usredotočene su na način dodjele postojećih sredstava, osiguravajući ‚zajedničko razmišljanje’ različitih sektora.”

„Makroregionalne strategije mogu postati okvir za prepoznavanje koherentnih rješenja bitnih za naše regije, što dokazuju i strategije koje su već u tijeku za baltičku i podunavsku regiju te jadransko-jonsku regiju, kao i strategije koje su tek u planu.”

Povjerenik je naglasio da su ipak države članice te koje prepoznaju potrebe i prioritete određenih područja. One moraju pružiti logističku podršku, davati smjernice i ostvariti zacrtane planove.

Komisija će dati svoju potporu grupi zemalja ili regija, ali neće im biti na čelu. Strategiju moraju provoditi lokalni politički vođe.

Sjevernoirski program PEACE

Otvaranje Mosta mira preko rijeke Foyle u Derryju/Londonderryju 2011. poslužilo je kao simbol napretka prema miru i pomirenju u Sjevernoj Irskoj.

Tom je prilikom povjerenik Hahn na poklon dobio maketu mosta, koja ponosno stoji na njegovu stolu u Bruxellesu.

Europska unija puno je pridonijela putu pomirenja prema mirnom i stabilnom društvu u Sjevernoj Irskoj. Tijekom 18 godina iz europskih je fondova uloženo, u kombinaciji s nacionalnim financiranjem, oko 1,3 milijarde eura u više od 20000 projekata.

Zadivljen mirovnim napretkom, Hahn je 2013. inicirao konferenciju koja je poslužila kao međunarodna platforma za prikaz iskustva stečenog u okviru programa EU PEACE te potaknula raspravu o tome može li se ono primijeniti i u ostalim relevantnim primjerima u Europi i svijetu. Taj je događaj ujedno promovirao sjevernoirska stručna znanja u promicanju stabilnosti i mira pred međunarodnom publikom. Svjedočanstva govornika oslikavala su vrijednost podrške koju je pružila Europska unija.

„Bilo mi je zadovoljstvo slušati dva nekadašnja protivnika u prijateljskom okruženju na konferenciji „Bringing Divided Communities Together” („Povezivanje podijeljenih zajednica”), rekao je Hahn.

„Oni su sada predsjednik vlade i zamjenik predsjednika vlade Sjeverne Irske. U potpunosti razumiju važnost europske podrške i njezin konstruktivan pristup ponovnoj izgradnji zajednice i promicanju dugotrajnog mira.”

Povjerenik je istaknuo kako su konferenciji prisustvovali mnogi predstavnici iz ostalih problematičnih europskih regija i pomno pratili stečena iskustva, uspješne projekte i način na koji zajednica može zaliječiti svoje rane i ponovno se povezati.

Pomoć u slučaju katastrofa

Pomoć europskim regijama podrazumijeva i pomoć u doba krize. Cijelo jedno desetljeće EU je bio glavni izvor potpore za vrijeme prirodnih katastrofa koje su zahvatile cijeli europski kontinent, od poplava i potresa do šumskih požara.

To je postignuto pomoću Fonda solidarnosti Europske unije, čijim se sredstvima pomagala popraviti šteta nastala tijekom tih katastrofa. Iz Fonda solidarnosti Europske unije više je od 3,6 milijardi eura dodijeljeno kao pomoć milijunima ljudi u 23 države članice, uz oko 6,5 milijardi eura dodijeljenih za prevenciju katastrofe.

Primjerice, Fond je aktivno pomagao nakon potresa u talijanskoj regiji Abruzzo, koji je uništio regionalnu infrastrukturu, javne zgrade, kuće i tvrtke.

Fond se također uključio u pomoć poplavom ugroženih područja na Balkanu. Sredstva iz Fonda solidarnosti EU-a dodijeljena su kao pomoć za obnovu dijelova Srbije nakon katastrofe.

▶ LIJEVO: Povjerenik Hahn prelazi preko novog mosta Vidin – Calafat na rijeci Dunav. Makroregionalna strategija za podunavsku regiju (EUSDR) kombinacija je regionalnih, istraživačkih, prometnih i ekoloških politika, kao i sigurnosti, turizma i razvoja kako bi Podunavlje postalo bolje mjesto za život i rad.

▶ DESNO: Johannes Hahn u posjeti poplavom ugroženoj općini Obrenovac u Srbiji.

„Iako je Srbija tek kandidat za članstvo u EU-u, tretiramo je kao punopravnu državu članicu”, izjavio je Hahn. Pod vodstvom povjerenika Hahna i Fond je doživio određene preinake. Te su reforme, oko kojih su se usuglasile i države članice i Europski parlament, stupile na snagu ovog lipnja, a omogućuju lakše, jednostavnije i brže reagiranje u slučaju katastrofe u državama članicama ili regijama.

Izazovi za budućnost

„Više od dvije trećine europskih građana sada živi u gradovima i važno je da u nadolazećim godinama ti urbani centri više sudjeluju u razmatranju kohezijske politike”, ističe povjerenik. „Da bismo se uhvatili s tim u koštac, počeli smo razvijati urbanu agendu.”

Buduće je područje za promišljanje zdravstvo te financiranje zdravstva i mirovina, što će, naglašava povjerenik, biti popričan izazov za budućnost.

„Uz stanovništvo koje je sve starije povećat će se pritisak na javne proračune. No to je ujedno i područje na kojem bi strateška ulaganja u okviru europske kohezijske politike mogla dokazati svoju vrijednost”, predlaže Hahn.

„Nove tehnologije te širenje telemedicine i izvanbolničkog liječenja mogu smanjiti opterećenje medicinske infrastrukture.”

„Kohezijska politika financirala bi takve korake koji bi mogli pomoći u smanjenju rastućeg financijskog opterećenja zdravstva”, kazao je Hahn.

Regionalno financiranje s vremenom je europskom gospodarstvu donijelo brojne koristi. Stvoreno je milijun novih radnih mjesta, regije su povezanije zbog novih autocesta, željezničkih pruga i luka, a ulagalo se i u nove, male tvrtke. Nova je reforma mnogo više od tek pukog izvora poticaja – ona predstavlja investicijski alat strategije Europa 2020. Naravno, ta će se politika mijenjati u skladu s potrebama.

▶ KOHEZIJSKA POLITIKA VODI EUROPU U SMJERU INOVACIJA I ZELENOG RASTA

Najnovija Komisijina analiza uspješnosti kohezijske politike objavljena u 6. kohezijskom izvješću jasno pokazuje kako ona ublažava učinke gospodarske krize, održava javna ulaganja i potiče otvaranje tvrtki. Kohezijska se politika razvila i u primarni paneuropski instrument za promicanje ulaganja u energetska učinkovitost, stvaranje radnih mjesta te podršku malim i srednjim poduzećima u začetku.

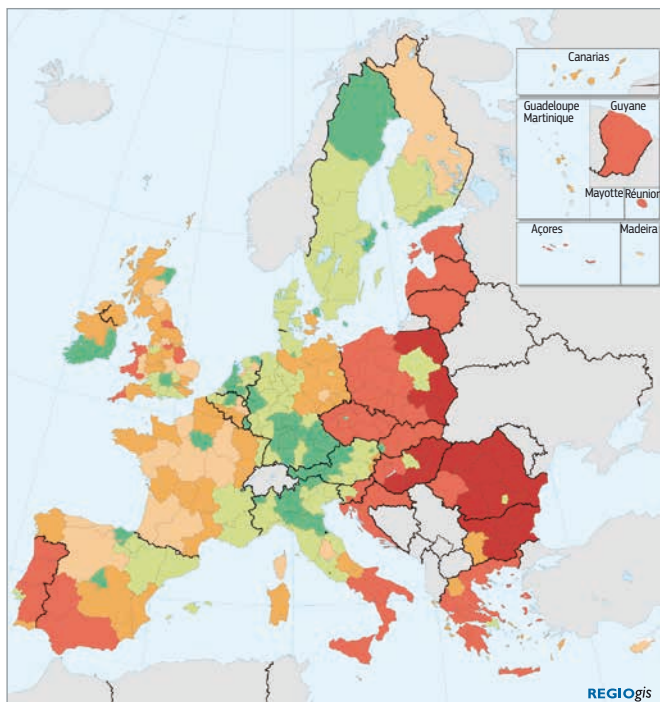
Financijska podrška kroz kohezijsku politiku nekad je bila većinom namijenjena manje razvijenim regijama, no sada se sve više usredotočuje na podršku tvrtkama i inovacijama, zapošljavanje i društveno uključivanje, a manje na ulaganja u samu infrastrukturu. Geografski opseg također je pojednostavljen pa se sada sve regije mogu prijaviti za podršku.

Uz to što smanjuje gospodarske razlike među europskim regijama, ta se politika pobliže uskladila s općom strategijom EU-a. U novom programskom razdoblju od 2014. do 2020. kohezijska politika integralni je dio strategije Europa 2020, s jakim naglaskom na inovacije, zapošljavanje, održivost te smanjenje siromaštva i društvenog isključenja.

Drugačiji gospodarski kontekst

Izvješće stiže na početku novog sedmogodišnjeg programskog razdoblja kohezijske politike, kada je situacija u EU-u bitno drukčija od one s početka programskog razdoblja 2007.

Tada je Europska unija još uvijek uživala u razdoblju održivog gospodarskog rasta. Rasla su primanja, stope zaposlenosti i javna ulaganja, a smanjivalo se siromaštvo, društveno isključenje i regionalne razlike. Od 2008. gospodarska je kriza preokrenula mnogo toga što je bilo dobro te povećala javni dug i stopu nezaposlenosti, a mnogima su se smanjila primanja. Istovremeno su siromaštvo i socijalna isključenost postali sve rasprostranjeniji.

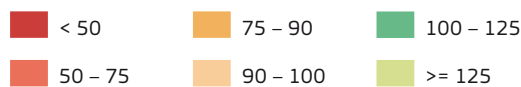

© EuroGeographics Association for the administrative boundaries

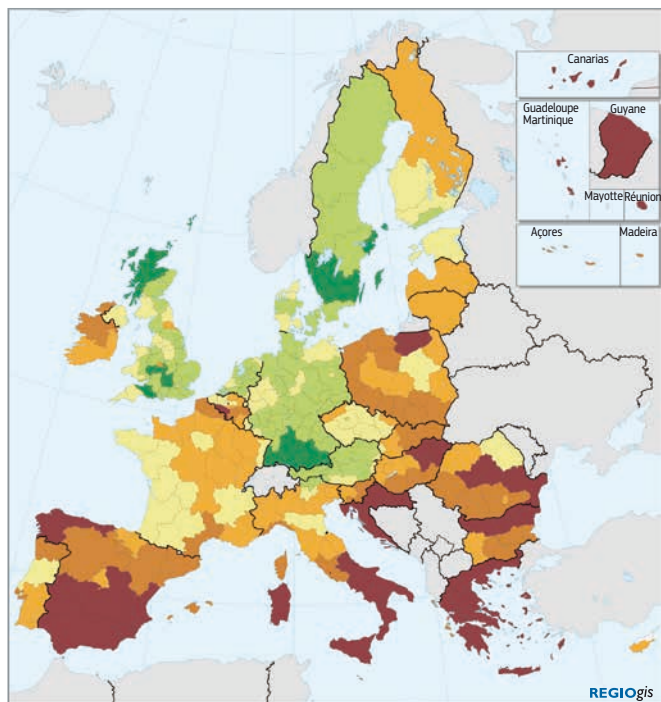
▶ BDP PO STANOVNIKU (SKM), 2011

BRUTO DOMAĆI PROIZVOD (BDP) PO STANOVNIKU IZRAŽEN U STANDARDU KUPOVNE MOĆI (SKM) UKUPNA JE VRIJEDNOST ROBE I USLUGA PO STANOVNIKU.

Indeks EU-28 = 100

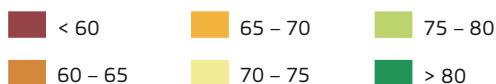
Izvor: Eurostat

© EuroGeographics Association for the administrative boundaries

▶ STOPA ZAPOSLENOSTI (20–64), 2013

POSTOTAK STANOVNIŠTVA U DOBI OD 20 DO 64

Napomena: EU-28 = 68,3

Cilj strategije Europa 2020 iznosi 75 %.

Izvor: Eurostat

Rezultati za razdoblje od 2007. do 2013.

Usprkos svemu kohezijska je politika u razdoblju od 2007. do 2013. znatno pridonijela rastu i stopi zaposlenja. Prema najnovijim brojkama, u sklopu kohezijske politike otvoreno je gotovo 600 000 radnih mjesta i podržano gotovo 80 000 novih tvrtki. Sredstva su uložena u 25 800 km cesta i 2 700 km željezničkih pruga. Do lakšeg je zaposlenja došlo 5,7 milijuna ljudi, a 8,6 milijuna dobilo je potrebne kvalifikacije.

Procjenjuje se da se kao rezultat ulaganja kohezijske politike BDP povećao u prosjeku 2,1 % godišnje u Latviji, 1,8 % godišnje u Litvi i 1,7 % godišnje u Poljskoj. Brojke govore i da se povećala stopa zaposlenosti, i to 1 % godišnje u Poljskoj, 0,6 % u Mađarskoj i 0,4 % u Slovačkoj i Litvi.

Imala je dugoročan učinak na razvojni potencijal tih gospodarstava. Procjenjuje se da će BDP za 2020. u Litvi i Poljskoj biti 4 % veći nego što bi bio bez ulaganja, a u Latviji i 5 % veći.

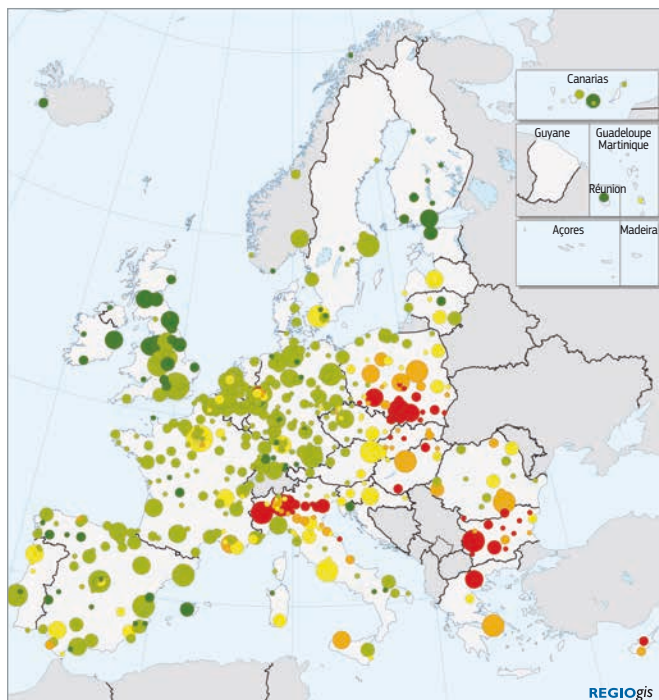
Održavanje javnih ulaganja

Kohezijska politika ublažila je osjetan pad javnih ulaganja u Europi. Odigrala je važnu ulogu u održavanju javne potrošnje u vitalnim područjima, kao što su istraživanje i razvoj, podrška malim i srednjim tvrtkama, održiva energija, razvoj ljudskih potencijala i društveno uključivanje.

Većina je država članica imala zbog krize znatan proračunski deficit, a javni je dug osjetno porastao, u nekim slučajevima iznosi i više od 100 % BDP-a. Pogoršanje javnih financija dovelo je do velikih rezanja proračuna (fiskalne konsolidacije) i mnoge su vlade izrazito smanjile javna ulaganja.

U prosjeku su javna ulaganja u EU-u u razdoblju od 2008. do 2013. u realnoj sferi pala za 20 %, a u Grčkoj, Španjolskoj i Irskoj za više od 60 %. U zemljama EU-12 (1), u kojima su sredstva kohezijske politike bila osobito velika, ulaganja su

(1) Države koje su se pridružile EU-u 2004. i 2007.

► KONCENTRACIJA ONEČIŠĆENJA ZRAKA (LEBDEĆE ČESTICE – PM₁₀), 2011

DNEVNA PROSJEČNA KONCENTRACIJA (µg/m³)

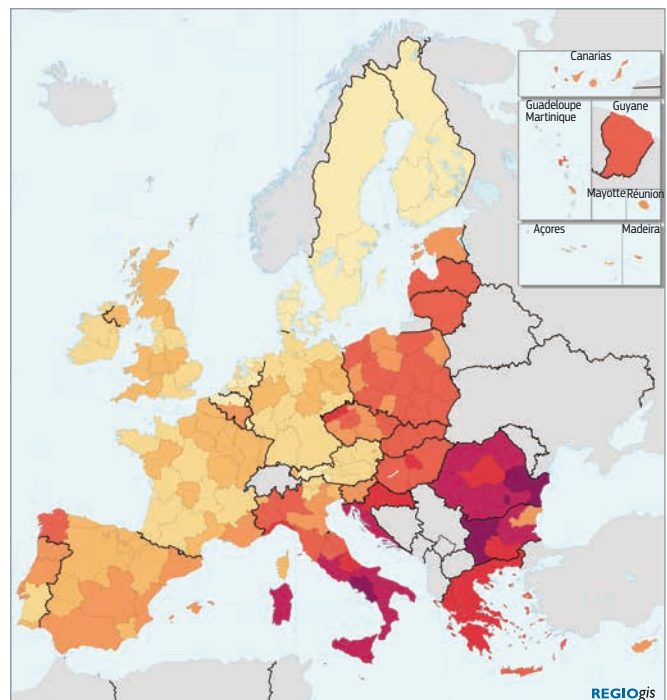
- < 21
- 21 – 31
- 31 – 44
- 44 – 67
- > 67

GRADSKO STANOVNIŠTVO

- < 100 000
- 100 001 – 250 000
- 250 001 – 500 000
- 500 001 – 1 000 000
- 1 000 001 – 5 000 000
- > 5 000 000

Napomena: prosjek koji su zabilježile mjerne postaje unutar gradskih granica.

Izvor: EEA, Europska komisija

► EUROPSKI INDEKS KVALITETE JAVNOG UPRAVLJANJA, 2013

STANDARDNA DEVIJACIJA, OD SLABE KVALITETE (NEGATIVNA) DO VISOKE KVALITETE (POZITIVNA)

■ < -1,75	■ -0,75 – -0,25	■ 0,75 – 1,25
■ -1,75 – -1,25	■ -0,25 – 0,25	■ < 1,25
■ -1,25 – -0,75	■ 0,25 – 0,75	

Izvor: ANTICORRP, na osnovi podataka Svjetske banke i ankete o kvaliteti regionalnog upravljanja, Charron, N. *et al.* (2014.)

pala za 32%. Uzevši u obzir da su lokalne i regionalne javne uprave u EU-u nositelji gotovo dvije trećine svih javnih ulaganja, gospodarska ih je kriza osjetno pogodila.

Zbog toga se države sve više oslanjaju na kohezijsku politiku kad je riječ o financiranju ulaganja namijenjenih poticanju rasta. U razdoblju od 2010. do 2012. sredstva kohezijske politike iznosila su 21% javnih ulaganja u EU-u u cjelini. U zemljama koje provode kohezijsku politiku to iznosi 57% u cjelini te više od 75% u Slovačkoj, Mađarskoj, Bugarskoj i Litvi. Bez tih bi se sredstava razina javnih ulaganja u manje razvijenim državama članicama još više smanjila.

Podrška za zapošljavanje i poslovanje

Očito je da su sredstva kohezijske politike donijela opipljive rezultate u mnogim važnim područjima. Zaključno s krajem

2012. podržano je više od 60 000 istraživačko-razvojnih projekata i više od 21 500 kooperativnih projekata tvrtki i istraživačkih centara.

Zahvaljujući kohezijskoj politici, u razdoblju od 2007. do 2012. više od 68 milijuna osoba sudjelovalo je u programima tržišta rada, od kojih 35 milijuna žena, 21 milijun mladih, 22 milijuna nezaposlenih i gotovo 27 milijuna onih s nižim obrazovanjem (osnovno obrazovanje ili manje od toga). Do lakšeg je zaposlenja došlo 5,7 milijuna ljudi, a gotovo 8,6 milijuna dobilo je potrebne kvalifikacije.

Uz to, pomoću tih sredstava više je od 5 milijuna ljudi dobilo pristup širokopojasnom internetu, 3,3 milijuna poboljšani sustav opskrbe vodom, a 5,5 milijuna kanalizaciju povezanu sa sustavom za zbrinjavanje otpadnih voda. Glavni se rezultati iz razdoblja između 2007. i 2013. tek očekuju tijekom preostalih mjeseci do kraja 2015.

► Šesti kohezijski forum održao se u Bruxellesu u rujnu, na temu „Ulaganje u radna mjesta i rast: promicanje razvoja i dobrog upravljanja u regijama i gradovima Europske unije“.

Rastuće razlike

Unatoč pozitivnim učincima i trendovima, razlike među regijama i dalje su velike. U zadnjih su se pet godina regionalne razlike u stopi zaposlenih i nezaposlenih povećale, a razlike u BDP-u po stanovniku prestale su se smanjivati. Takav je razvoj događaja utjecao i na strategiju Europa 2020, pa su sada ciljevi vezani uz rast zapošljavanja i smanjenje siromaštva dalji nego što se očekivalo i trebat će uložiti velik trud idućih godina da bi se postigli usprkos velikim proračunskim ograničenjima.

Učinak gospodarske krize

Prvi su se učinci gospodarske krize osjetili na poljima građevinarstva i proizvodnje, na kojima je stopa zaposlenosti bitno pala zbog rušenja sustava nekretnina u nekim državama članicama te zbog pada globalne potražnje.

Nedavno su se svjetska tržišta proširila i povećao se izvoz, a time je i proizvodnja blago porasla. To je osobito važno za većinu država članica srednje i istočne Europe, u kojima je proizvodnja sektor dodane vrijednosti i zapošljava najviše ljudi.

„Izvjешće jasno pokazuje kako je kohezijska politika postala moderan i fleksibilan europski alat za suočavanje s različitim izazovima. To je sada produžetak europske politike ulaganja: brza reakcija u krizama, ali strateška implementacija kad je riječ o stvaranju rasta i prijeko potrebnih radnih mjesta. Dani prevelikih poticaja za ceste i mostove postaju stvar prošlosti jer mnoge države članice premošćuju svoj infrastrukturni jaz. Ulaganja usmjerena na inovaciju i ekološki prihvatljiv rast stvorit će dobra i trajna radna mjesta i potaknuti konkurentnost naših regija.“

JOHANNES HAHN – POVJERENIK EUROPSKE KOMISIJE ZA REGIONALNU POLITIKU

Teritorijalni je utjecaj krize raznolik. U većini dijelova EU-a gradska su područja bila više pogođena krizom, dok su ruralne regije bile otpornije.

U zemljama EU-15⁽²⁾ sekundarna su gradska područja bila prosječne uspješnosti, dok su u zemljama EU-13⁽³⁾ bila uspješnija od ostalih regija. U razdoblju od 2008. do 2011. ruralne su regije u zemljama EU-15 imale manji pad BDP-a od ostalih regija zahvaljujući većem rastu produktivnosti. U zemljama EU-13 veći je rast produktivnosti smanjio razlike u rastu ostalih regija.

Održavanje ulaganja u istraživanje i razvoj

Tijekom gospodarske krize razina istraživanja i razvoja u odnosu na BDP nije znatno pala, nego je čak počela rasti u zadnjih godinu-dvije, iako ne dovoljno da bi se dostigao ciljni rast od 3%, zacrtan za 2020. godinu. No inovacije i dalje ostaju vezane uz određene regije, bez znakova širenja na regije koje zaostaju.

(2) Države članice EU-a prije 2004.

(3) EU-12 i Hrvatska.

Ulaganja u transport i digitalnu infrastrukturu umanjila su nedostatke tih mreža u mnogim ruralnim područjima i manje razvijenim regijama. Dostupnost interneta, zahvaljujući novim tehnologijama, predstavlja nove izazove kad su u pitanju ruralna područja, gdje takva tehnologija gotovo ne postoji.

Gospodarska kriza rezultirala je velikim smanjenjem razina trgovinske razmjene i izravnih stranih investicija u EU, što je bio važan izvor rasta manje razvijenih država članica. Srećom, izvoz iz zemalja EU-13 u druge države EU-a pokazuje bitan oporavak te sada donosi veći dio njihova BDP-a nego prije krize, a pokrenula su se i izravna strana ulaganja.

Kriza je izbrisala gotovo polovicu rasta stope zaposlenja između 2000. godine i početka recesije, poglavito u južnim državama članicama. Zbog toga su u tranzicijskim i manje razvijenim regijama stope zaposlenosti oko 10% manje od nacionalnih ciljeva, za razliku od samo 3% manjih u razvijenijim regijama. U tim je regijama i veća stopa nezaposlenosti, koja je iznosila prosječno 5% u razdoblju između 2008. i 2013., za razliku od 3%, koliko je iznosila stopa nezaposlenosti u razvijenijim područjima.

Siromaštvo i društveno isključivanje

Veći rizik od siromaštva i društvenog isključenja još je jedna ostavština gospodarske krize. U razdoblju između 2009. i 2012. broj osoba izloženih riziku od siromaštva ili isključenja narastao je za 9 milijuna, što se najviše osjetilo u Grčkoj, Španjolskoj, Italiji i Irskoj. U manje razvijenim državama članicama rizik od siromaštva mnogo je niži u gradovima nego u ostatku zemlje, dok za razvijenije države članice vrijedi obratno.

Kriza je imala raznolik utjecaj na okoliš. Smanjenje gospodarske aktivnosti i primanja ujedno je i smanjilo emisiju stakleničkih plinova, iako se energetska učinkovitost nije bitno povećala, stoga se to smanjenje može lako preokrenuti kada započne potražnja. Zbog toga će biti potrebna dodatna ulaganja da bi se dostigli ciljevi zacrtani za 2020.

Utjecaj na urbana područja

Za razliku od ostalih regija, gradovi se smatraju pokretačima inovacije i rasta, a njih je kriza najviše pogodila, što je vidljivo u padu stope zaposlenosti. U mnogim su državama članicama stanovnici gradova izloženi i većem riziku od siromaštva i društvenog isključenja.

Urbana dimenzija održivog razvoja puna je suprotnosti. S jedne je strane kvaliteta zraka u gradovima loša, a pogoršavaju je ispušni plinovi u prometu. Gradovi su izloženi toplinskim valovima zbog efekta toplinskog otoka, kao i poplavama zbog česte blizine rijeka i mora.

S druge pak strane gradovi nude mnoge prednosti kad je riječ o ekološkoj učinkovitosti jer blizina različitih lokacija smanjuje potrebu za dugotrajnim putovanjima. U gradovima je dostupniji i javni prijevoz kao energetski učinkovitiji način putovanja, a stanovnici gradova u prosjeku troše manje energije za zagrijavanje kuća i stanova.

Upravljanje

Dok sjevernoeuropske zemlje postižu dobre rezultate u anketama o upravljanju i jednostavnosti poslovanja, još je uvijek previše država članica u kojima se standard javnih uprava doživljava niskim i s visokom stopom korupcije. Nova istraživanja otkrivaju da jednostavnost poslovanja i kvaliteta rada institucija također varira unutar zemalja, što dovodi do zaključka da su potrebne usmjerene intervencije kako bi se stanje u manje razvijenim regijama dovelo na željenu razinu. Istraživanja također pokazuju i da problemi s upravljanjem mogu kočiti društveni i gospodarski razvoj te ograničiti učinak ulaganja u sklopu kohezijske politike.

Fokus strategije Europa 2020

Prethodno kohezijsko izvješće objavljeno 2010. naglasilo je potrebu za usmjerenijim ulaganjima u skladu sa strategijom Europa 2020, sa strožim preduvjetima i opipljivijim rezultatima. Današnja reformirana strateška kohezijska politika za razdoblje od 2014. do 2020. utemeljena je na tim preporukama. Nova pravila i preduvjeti financiranja osigurat će pravilne regulatorne i makroekonomske okvire da bi politika imala što veći utjecaj.

6. izvješće pokazalo je da, iako je nedavna gospodarska kriza povećala regionalne razlike u rastu, nacionalni pokazatelji i projekcije upućuju na preokret tih tendencija, poglavito zahvaljujući usmjerenijim ulaganjima u sklopu kohezijske politike.

▶ SAZNAJTE VIŠE

http://ec.europa.eu/regional_policy/cohesion_report

▶ OTVORENI PODACI I KOHEZIJSKA POLITIKA

VEĆA TRANSPARENTNOST I USPJEŠNOST

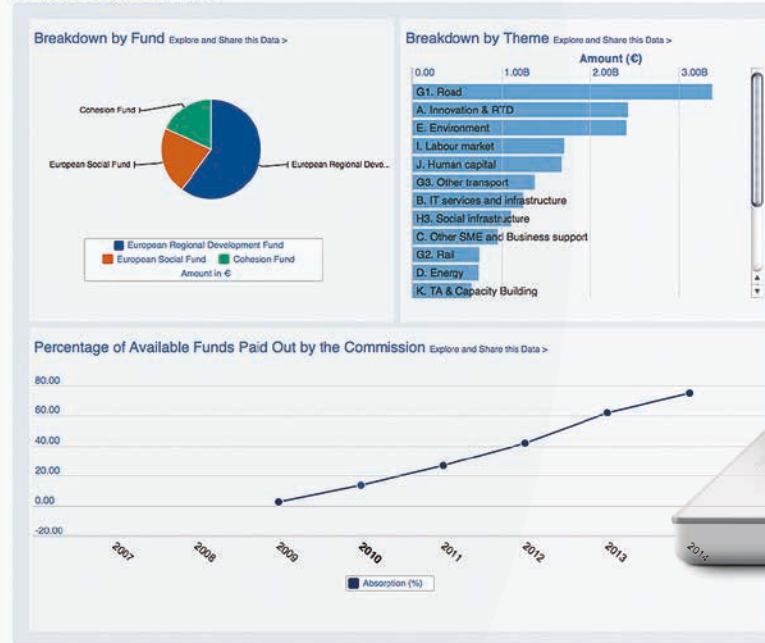
Što su otvoreni podaci? Javne uprave širom svijeta stvaraju i skupljaju ogromne količine podataka. To su primjerice vladine statistike, podaci o proračunu, parlamentarna izvješća, geografski podaci, zakoni i podaci o raznim politikama. U zadnjih su nekoliko godina mnoga javna tijela objavila svoje podatke radi promicanja transparentnosti i odgovornosti, kao i generiranja nove vrste gospodarske aktivnosti.

Kohezijska politika EU-a i otvoreni podaci

Odredbe o informacijama i komunikaciji za razdoblje financiranja od 2014. do 2020. uključuju uvjet prema kojem su upravljačka tijela dužna objaviti detalje o korisnicima financiranja EU-a u otvorenim i pristupačnim oblicima ⁽¹⁾.

Kad je riječ o reformiranoj kohezijskoj politici EU-a i okviru učinka novih operativnih programa, sve je veći fokus na prikupljanju i objavljivanju podataka koji se tiču postizanja dogovorenih ciljeva.

Available Budget 2007-2013

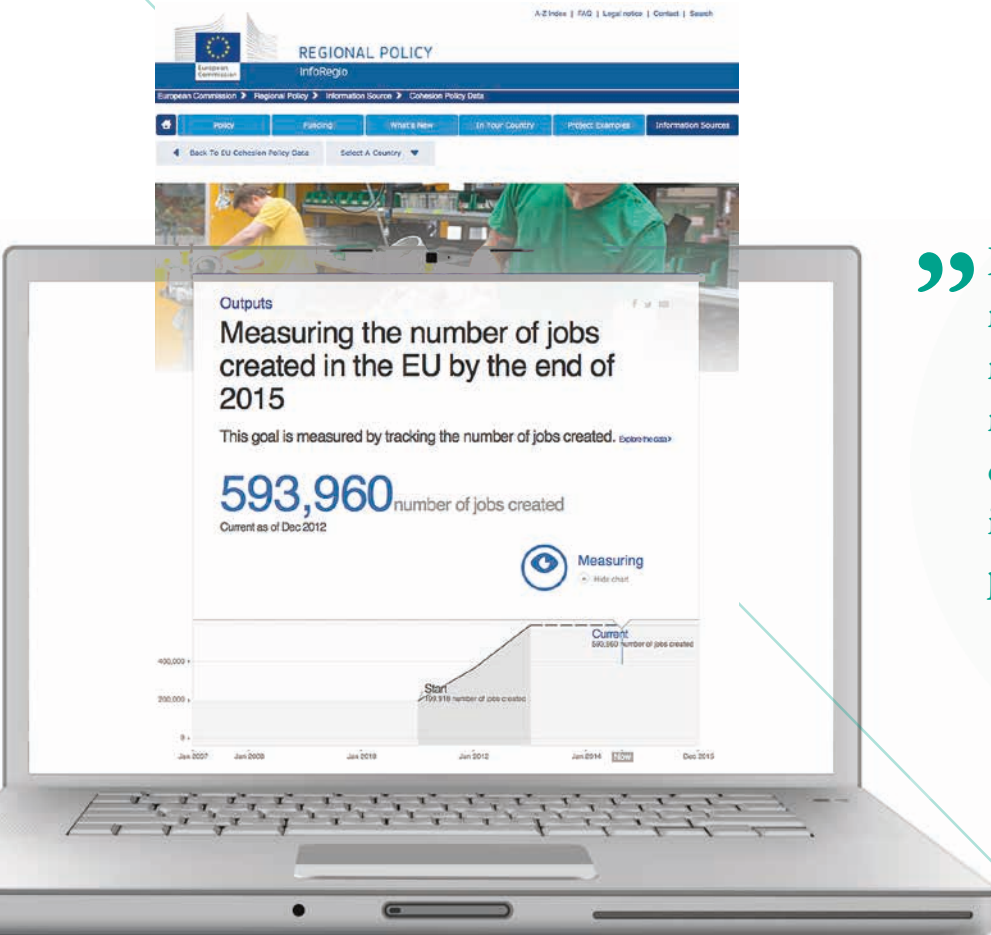
Nova kohezijska politika EU-a i platforma otvorenih podataka

U srpnju 2014. Europska komisija pokrenula je platformu otvorenih podataka, koja nudi uvid u uspješnost kohezijske politike.

Platforma nudi informacije o postignutim rezultatima u svakoj državi članici koji se temelje na izvješćima koje nacionalne vlade predaju Komisiji. Prikazan je način raspodjele sredstava među državama, kategorije regija, različita sredstva i razrada prema tematskim ciljevima. Platforma uključuje niz interaktivnih karti sa socioekonomskim podacima i specifičnim izazovima s kojima se suočavaju europske regije, a koji se temelje na podacima Komisijina Šestog izvješća o napretku gospodarske, društvene i teritorijalne kohezije (pogledajte članak na 8. stranici).

Cilj je platforme otvorenih podataka kohezijske politike EU-a pružanje interaktivnog iskustva i promicanje angažmana. Korisnici mogu pretraživati podatke koristeći različite karte i grafikone, kreirajući vlastite vizualizacije, preuzimati pakete podataka u različitim formatima, komentirati i diskutirati

(1) Članak 115(2) Propisa (EU) br. 1303/2013, Uredba o zajedničkim odredbama.

„ Naša reforma... omogućit će nam ujedinjavanje rezultata na europskoj razini i pružiti nam potrebne informacije o tome kako na jednostavan i uvjerljiv način objasniti prednosti ove politike. ”

JOHANNES HAHN – POVJERENIK EUROPSKE KOMISIJE ZA REGIONALNU POLITIKU

o podacima na platformi te dostaviti povratne informacije. Mogu i dijeliti pakete podataka putem društvenih medija te postavljati grafikone i dijagrame na svoje blogove i web-stranice. Platforma omogućuje korisnicima pretplatu na ažuriranje novih podataka kada oni budu dostupni.

Što slijedi?

Platforma otvorenih podataka kohezijske politike namijenjena je poticanju rasprave o uspješnosti operativnih programa.

Platforma je predstavljena tijekom Šestog kohezijskog foruma, koji se održao 8. i 9. rujna u Bruxellesu i poslužio kao idealna prilika da donositelji odluka i dionici rasprave na koji način sredstva kohezijske politike mogu poboljšati gospodarske izgleda i kvalitetu života ljudi u Europi. Manifestacija OPEN DAYS 2014., koja će se održati tijekom Europskog tjedna regija i gradova, fokusirat će se i na regionalne statističke podatke, a bit će organizirane i specifične radionice o kohezijskoj

politici i otvorenim podacima. Radionice će se također baviti načinom na koji regije i gradovi koriste otvorene podatke radi poboljšanja lokalnih usluga te će promicati sudjelovanje građana u donošenju političkih odluka.

Novi podaci o rezultatima država članica iz njihovih godišnjih implementacijskih izvješća za 2013. godinu bit će dostupni putem platforme otvorenih podataka kohezijske politike u jesen 2014. Komisija će također putem platforme objaviti dostupne podatke o programskom razdoblju od 2014. do 2020. (dodjela sredstava, ciljevi, pokazatelji itd.) te datume prihvaćanja novih operativnih programa.

Posjećujte ovo mjesto i koristite interaktivne značajke platforme da biste dijelili, komentirali i dostavili povratne informacije!

▶ SAZNAJTE VIŠE
<https://cohesiondata.ec.europa.eu/>

▶ GOSPODARSKI FOKUS GRČKOG PARTNERSKOG SPORAZUMA

KOHEZIJSKA POLITIKA KAO PODRŠKA
GOSPODARSKOM REKONSTRUIRANJU
I POMOĆ U GENERIRANJU PRIVATNIH
ULAGANJA

Grčka je bila treća zemlja, nakon Danske i Njemačke, čiji je partnerski sporazum za ESIF Komisija odobrila 23. svibnja 2014. Panorama je razgovarala u Ateni s Georgeom Yannoussisom, glavnim tajnikom za javna ulaganja i ESIF od kolovoza 2012., u Ministarstvu za razvoj i konkurentnost.

Yannoussis je koordinirao postupke za pripremu i predaju nacrtu partnerskog sporazuma prema napucima bivšeg ministra za razvoj Hatzidakisa.

▶Kada je Grčka počela pripremati svoj partnerski sporazum? Kako je bio organiziran pripremni proces te koje su glavne prednosti i mane sustava?

Ministarstvo za razvoj i konkurentnost, a posebice Glavno tajništvo za javna ulaganja – NSRF (GSPI-NSRF) kao stručno upravno tijelo za koordinaciju pripreme novog partnerskog sporazuma, iniciralo je i koordiniralo proces savjetovanja zajedno s nacionalnim i regionalnim donositeljima odluka te s partnerima i dionicima u njihovim teritorijalnim i tematskim poljima.

Ministarstvo je poslalo okružnice (travanj 2012., ožujak 2013.) kako bi se koordinirao postupak savjetovanja i nacrt partnerskog sporazuma. Stručna tijela i svi relevantni dionici na nacionalnoj, sektorskoj i regionalnoj razini zajednički su odlučili o glavnim strateškim prijedlozima za razvoj naše zemlje tijekom novog programskog razdoblja. Istovremeno je bila organizirana Nacionalna konferencija za razvoj, 13 regionalnih konferencija te radionice koje su se bavile strategijama za istraživanje i inovacije za pametnu specijalizaciju (RIS3) u svakoj pojedinačnoj regiji. Ostala relevantna ministarstva također su organizirala svoje konferencije za razvoj.

Tijekom intenzivnog i plodonosnog procesa savjetovanja uzeti su u obzir ključni problemi razvoja na sektorskoj/regionalnoj razini, zatim analize tematskih prioriteta, teritorijalni izazovi i primjena horizontalnih načela. Usporedno s cijelim postupkom savjetovanja stručna su se izvješća dodjeljivala i koristila prema potrebi.

▶U kojoj je mjeri grčki partnerski sporazum rezultat partnerstva glavnih uključenih aktera (ministarstva, regija, gradova, tvrtki, znanstvenih krugova, nevladinih udruga itd.)?

Osim ministarstava, regija i općina, još je dug popis subjekata, tijela i organizacija koje su sudjelovale u savjetovanju. U obzir treba uzeti i činjenicu da su savjetovanja usporedno

▶Obnova rive u Thessalonikiju, drugom najvećem gradu u Grčkoj.

▶Institut za istraživanje i tehnologiju Hellas (FORTH) na Heraklionu jedan je od najvećih istraživačkih centara u Grčkoj.

provodila nadležna ministarstva i regije, ali i širi krug aktera koji je uključivao subjekte pod nadzorom ministarstva i regija, nevladine udruge, organizacije za lokalni razvoj, agencije za zaštitu okoliša, socijalne partnere, obrazovne ustanove, predstavnike poslovnog sektora, udruge, istraživačke organizacije i sl.

Finalni rezultat te faze postupka savjetovanja (npr. korištenje anketa, izrada specifičnih informacija i konzultantskih web-stranica, organizacija konzultantskih sastanaka i tematskih grupa, formiranje radnih grupa i planiranje novih operativnih programa, organizacija informativnih dana itd.) čine prijedlozi predstavljeni Ministarstvu za razvoj i konkurentnost u ime ministarstava i regija, u skladu s uputama ministarskih okružnica.

U našim je očima savjetovanje neprekidan i trajan proces od kojeg se očekuju važni rezultati na polju implementacije, nadzora i evaluacije novih operativnih programa.

▶Kako biste ocijenili doprinos službi Komisije tijekom pregovora s vašom zemljom?

Komisija je svoje usluge učinila dostupnima kako bismo se lakše suočili s izazovima i složenosti pripreme partnerskih sporazuma. Dokument o stajalištu objavljen u studenom 2013. potaknuo je razmišljanja o razmještanju prioriteta u konzistentnim grupama ciljeva i širim područjima akcije. Pomoć koju je

pružilo osoblje Komisije i njezini stručnjaci u implementaciji načela i metodologije za „pametu specijalizaciju” i „poduzetničko otkrivanje” na nacionalnim i regionalnim razinama bila je dosad vrlo vrijedna i još uvijek je prisutna. Opaske i primjedbe osoblja Komisije na nacrt partnerskog sporazuma također su bile korisne. Konačno su, tijekom zadnjeg tjedna prije službenog prihvaćanja partnerskog sporazuma, nakon 24-satnih pregovora između nacionalnih upravnih tijela i stručnog osoblja Glavne uprave za regionalnu i urbanu politiku, obje strane pokazale zajedničku volju za izradu prihvatljivog dokumenta usklađenog sa svojim strategijama.

S druge pak strane, ne smijemo zanemariti ni nedostatke proizašle iz složenosti regulacija ESIF-a, regulacije državne pomoći, predložaka koje treba koristiti tijekom predaje nacrt partnerskih sporazuma ili OP-ova kao ni ostalih pravila i direktiva Komisije.

▶U kojoj je mjeri rad na razvoju partnerskog sporazuma i OP-a bio zajednički pothvat?

Partnerski sporazum pripremio je poseban odjel za strateško planiranje i evaluaciju razvojnih programa prema napucima glavnog tajnika i ministra, uz asistenciju pojedinih vanjskih stručnjaka i savjetnika ministarstva kabineta. OP-ove su pripremila upravljačka tijela: sedam nacionalnih OP-ova pripremila su upravljačka tijela nadležnih ministarstava, ovisno

► Inicijativa „Novo znanje“ financirala je 27 istraživačkih i inovacijskih projekata u područjima IKT-a, poljoprivrede, ribarstva, stočarstva, prehrambene biotehnologije, zaštite okoliša, energije, vodnih resursa, transporta, zdravstva i kulturnog nasljeđa.

o području intervencije svakog OP-a, 13 regionalnih OP-ova pripremila su upravljačka tijela pripadajućih regija. Priprema OP-ova tekla je usporedno s pripremom partnerskog sporazuma, ali je intenzivirana nakon pojašnjenja glavnih smjernica i prioriteta. Nastavlja se dijalog između središnjih i regionalnih tijela za planiranje, a Komisija sudjeluje u diskusijama o specifičnim temama kao što je RIS3, socijalna politika ili teme vezane uz zaštitu okoliša.

► Kakvo je vaše iskustvo u koordinaciji razvoja četiriju fondova? Kako ste zauzeli koherentan pristup?

Kombinacija financijskih resursa iz više fondova vrlo je važna kad su u pitanju razvojni projekti. Primjerice, u poslovnim bi planovima za inovaciju i diversifikaciju trebalo kombinirati ulaganje (EFRR) i izobrazbu (ESF). Podrška poljoprivredno-prehrambenim tvrtkama zahtijeva kombinaciju sredstava iz EFRR-a i EPFRR-a. No bez obzira na to, regulacije i predložak upućuju na to da se ta kombinacija koristi samo u izvanrednim i opravdanim slučajevima. Argumenti u korist razgraničavanja i danas su jaki kao i nekad. Štoviše, osoblje Komisije kao i nacionalno osoblje te nadležna tijela za izradu politika preferiraju zasebne projekte za svaki izvor sredstava radi veće administrativne učinkovitosti. U praksi upravljačka tijela izbjegavaju takve kombinacije zbog problema s rukovođenjem.

Uz korištenje takvih praksi Komisija preporučuje i kombiniranje sredstava iz EFRR-a s onima iz programa Horizont 2020 i COSME. Ne vjerujemo da bi izvedba takvog projekta tekla glatko. Jača integracija procedura na europskoj razini mora biti oprezno pripremljena.

► Kako bi kohezijska politika mogla pridonijeti gospodarskom razvoju Grčke?

Grčko je gospodarstvo od financijske krize 2008. moralo radikalno smanjiti javnu potrošnju, uključujući financiranje ulaganja. Gotovo sva javna ulaganja u tom razdoblju, a i idućih godina dolazila su iz Europe. Privatna ulaganja, koja su i prije krize bila niža od europskog prosjeka, također su pala na neprihvatljive razine. Zbog svega navedenog ESIF je u Grčkoj postao bitan za povećanje prihoda.

Taj izazov ima nekoliko aspekata: u prošlosti su strukturni fondovi doprinosili povećanju potražnje, a danas im je cilj ponuda, uključujući i rast izvoza. Restrukturiranje gospodarstva nužno je za postizanje tog cilja, a ESIF bi trebao pridonijeti tom pothvatu. Štoviše, prema procjenama međunarodnih stručnjaka, da bi grčki BDP 2020. bio jednak onome iz 2008., ukupna bi ulaganja u zemlju morala iznositi šest puta više od ESIF-a ([pogledajte tablicu](#)). Iz toga je vidljivo kako ESIF treba preuzeti ulogu katalizatora privatnog ulaganja. Za sredstva iz fonda potrebno je i ozbiljno poboljšanje poslovne klime.

KOHEZIJSKA POLITIKA ZA GRČKU U BROJKAMA

Ukupan iznos financijskih sredstava dodijeljenih Grčkoj u sklopu kohezijske politike i ostalih programa ESIF-a za programsko razdoblje od 2014. do 2020.

► EURI (trenutne cijene)

EFRR	► 8 165 716 613 €
ESF	► 3 690 994 020 €
Kohezijski fond	► 3 247 019 502 €
Sredstva Kohezijskog fonda izdvojena za Program povezivanja Europe (CEF)	► 580 038 571 €
Europska teritorijalna suradnja	► 231 634 557 €
Inicijativa za zapošljavanje mladih (YEI)	► 171 517 029 €
Fond za europsku pomoć najugroženijima (FEAD)	► 280 972 531 €
EPFRR	► 4 223 960 793 €
EFPR	► 388 777 914 €
UKUPNO	► 20 980 631 530 €

►Kakve rezultate očekujete u Grčkoj na kraju sedmogodišnjeg razdoblja?

Očekivani se rezultati nalaze u prihvaćenom dokumentu partnerskog sporazuma i bit će detaljnije objašnjeni u pokazateljima ishoda i rezultata u OP-ovima. Moguće ih je sažeti u nekoliko riječi. **Prvo**, suočavanje sa siromaštvom nastalim zbog krize (ESF ponajprije za ponovnu izobrazbu, socijalno poduzetništvo, itd.) te stvaranje temelja za zdrava produktivna ulaganja u sektore s velikim utjecajem na BDP i zapošljavanje (tj. poljoprivredno-prehrambena industrija, turizam, obnovljiva energija).

Drugo, podrška privatnim inicijativama u glavnim gospodarskim granama, uz istovremeno pripremanje intervencija u gospodarske grane s visokim rastom inovacija, koje su usmjerene na znanje.

Treće, naglašavanje podrške inovativnom poduzetništvu usmjerenom na izvoz (tj. kozmetika i generički farmaceutski proizvodi, IKT, ugovorna istraživanja). Specijalizacija u promicanju inovativnosti mora se kombinirati s podrškom poduzetničkim inicijativama najniže razine, i od lokalnih inovatora i od međunarodnih investitora. Kad je riječ o okviru državnih potpora, GSPI-NSRF trenutno proučava najprikladnije financijske instrumente za različite uvjete ulaganja.

►U kojoj ste mjeri bili u kontaktu s drugim državama članicama koje su izrađivale nacrt vlastitog partnerskog sporazuma?

Grčka je predsjedala Europskom unijom u prvoj polovici 2014. i imala je priliku razmijeniti opće informacije s ostalim državama članicama. No zbog ograničenog vremena i osobitih značajki nacionalnog gospodarstva nije bilo mnogo mogućnosti za savjetovanje s ostalim državama o specifičnim temama. Komisija je tijekom svog sudjelovanja u nacrtu partnerskog sporazuma pružila informacije o dobrim praksama iz ostalih država, poglavito u područjima za koja su potrebni određeni „preduvjeti“.

►Što ste naučili iz ove vježbe i što biste, znajući sve što znate danas, učinili drukčije?

Planiranje za novo razdoblje važno je organizirati kao kontinuiran proces koji uključuje različite iskrene evaluacije i procjene te se ne smije usredotočiti samo na zadnju godinu-dvije programskog razdoblja. Potrebno je modernizirati ocjenjivačke prakse, a ocjenjivači bi se trebali upoznati s modernim tehnikama poput ocjenjivanja prema referentnim točkama, protučinjeničnog ocjenjivanja, ekonometrijskih modela itd. Državni službenici koji će pripremiti opise zadataka za te studije moraju biti prethodno upoznati s tim metodologijama i tehnikama.

Istovremeno ostali servisi i istraživački subjekti (tj. promatrači) moraju prikupiti informacije i kvantitativne podatke o evoluciji globalne konkurentnosti u sektorima od nacionalnog i regionalnog značenja koji bi mogli pomoći malim i srednjim tvrtkama u odlučivanju. Dijalog među dionicima, stručnjacima i relevantnim državnim službenicima također mora biti neprekidan i utemeljen na stvarnim podacima o prošlim učincima i budućim tendencijama ili očekivanim nepravilnostima. Potrebno je pronaći ravnotežu između fleksibilnosti i preciznosti, ali da bi se ona postigla, naglasak treba prebaciti s financijskog nadzora na nadzor projekta.

►SAZNAJTE VIŠE
www.ggea.gr/index_en.htm

▶ ZAJEDNO RASTEMO – PAMETNA ULAGANJA U LJUDE

OPEN DAYS 2014 – 12. EUROPSKI TJEDAN
REGIJA I GRADOVA

OPEN DAYS 2014. godišnji je forum koji zajednički organiziraju Glavna uprava za regionalnu i urbanu politiku i Odbor regija, a održat će se u Bruxellesu od 6. do 9. listopada pod sloganom „Zajedno rastemo – pametna ulaganja u ljude“.

U kontekstu promicanja gospodarskog oporavka putem kohezijske politike investiranja i razvoja partnerskih sporazuma i operativnih programa država članica, OPEN DAYS 2014 bit će forum za živahnu debatu i raspravu o širokom spektru tema.

Glavne teme

OPEN DAYS 2014 fokusirat će se na tri glavne teme.

„**Povezivanje regionalnih strategija**” naglašava mnoga pitanja koja potiču gospodarski razvoj europskih regija, a osobito: pametnu specijalizaciju, digitalnu agendu, podršku malim i srednjim tvrtkama, gospodarstvo s niskim emisijama ugljika, izobrazbu i društvenu uključenost, podršku inovacijama, društvenu uključenost i urbani razvoj.

Dio „**Izgradnja kapaciteta**” fokusiran je na razmjenu dobrih praksi i instrumenata za upravljanje programima, poglavito za financijski inženjering, postupke javne nabave, izvedbu i procjenu utjecaja.

U dijelu „**Teritorijalna suradnja**” dan je bliži pregled nove generacije paneuropskih programa: INTERREG, URBACT, ESPON, INTERACT te nastojanja u međunarodnoj suradnji.

Ugledni govornici

Skup će 6. listopada uvodnim govorima otvoriti mnogi uvaženi gosti, uz ostale Johannes Hahn, europski povjerenik za regionalnu politiku, i Michel Lebrun, predsjednik Odbora regija. Očekuju se i Martin Schulz, predsjednik Europskog parlamenta, te Graziano Delrio, državni tajnik talijanskog premijera, u ime Predsjedništva Vijeća Europske unije.

Na tom će se predavanju analizirati izazovi i prilike povezani s pokretanjem novog ciklusa kohezijske politike. Gost govornik bit će Angel Gurría, glavni tajnik OECD-a, koji će predstaviti dvije glavne publikacije: *Regional Outlook (Regionalna predviđanja)*, koji će biti pokrenut na samom forumu, i *Regional Well-Being, izvješće o regionalnoj dobrobiti*.

Sastanak REGI-COTER

Nakon uvodne sjednice slijedit će zajednički sastanak Odbora za regionalni razvoj (REGI) Europskog parlamenta i Povjerenstva za teritorijalnu kohezijsku politiku (COTER) Odbora za regije. To će biti odlična prilika za diskusiju oko poboljšanja paketa kohezijske politike za razdoblje od 2014. do 2020. i njezinih novih instrumenata poput integrirane teritorijalne investicije (ITI) i lokalnog razvoja vođenog unutar zajednica (CLLD). Fokusirat će se na ključna pitanje osiguravanja potrebnih kapaciteta na lokalnoj i regionalnoj razini za implementaciju novih Europskih i strukturnih investicijskih fondova (ESI).

Nakon toga slijede tri dana u kojima će se održati stotinjak radnih sjednica u obliku „radionica” za razmjenu dobrih praksi i izobrazbe među stručnjacima te „rasprava” na kojima će se grupe stručnjaka moći fokusirati na jednu specifičnu temu.

Sveučilišni program

Vrlo uspješan sveučilišni program OPEN DAYS predstaviti će nova istraživanja na temu regionalnog i urbanog razvoja. Znanstvenici, stručnjaci, dužnosnici EU-a i ostali zainteresirani sudionici moći će razmjenjivati mišljenja i provjeriti nove znanstvene koncepte u području regionalnih i urbanih politika.

Taj oblik olakšava umrežavanje studenata, znanstvenika, institucija EU-a i regionalnih partnera te povećava svijest, privlači studente i mlade istraživače na temu europske kohezijske politike.

Osam radionica organizirano je uz podršku izabranih znanstvenika i istraživača u polju kohezijske politike EU-a i povezanih politika iz različitih europskih zemalja.

Master class

Sveučilište OPEN DAYS ponovno je domaćin događaja Master Class za doktorande i nove istraživače u polju regionalne i urbane politike. Organizira ga Glavna uprava za regionalnu i urbanu politiku i Odbor za regije u suradnji s Udrugom za regionalne studije, a cilj je veće razumijevanje kohezijske politike EU-a i njezina istraživačkog potencijala za 30 odabranih studenata i istraživača iz zemalja EU-a i zemalja izvan EU-a.

Europa u mojoj regiji/mom gradu

Da bi se OPEN DAYS 2014. približio dionicima, lokalni su događaji organizirani diljem Europe u sklopu tematskih prioriteta samog događaja pod naslovom „Europa u mojoj regiji/mom gradu”.

Događanja su namijenjena široj publici, potencijalnim korisnicima regionalne politike EU-a, stručnjacima, znanstvenicima i medijima, a obuhvaćaju šarolike formate poput konferencija, radionica, radijskih i televizijskih emisija ili izložbi, ovisno o odluci organizatora u lokalnoj regiji ili gradu.

Očekuje se više od 300 lokalnih događaja u rujnu i studenom diljem Europe koji bi trebali privući 80 do 90 000 građana i stručnjaka.

Kino OPEN DAYS

Ove je godine novost i „Kino OPEN DAYS” koje će omogućiti sudionicima gledanje kratkih videozapisa s prikazom odličnih projekata financiranih iz fondova ESI i dobrih praksi regionalnog i urbanog razvoja diljem Europe.

Tijekom trajanja događaja OPEN DAYS izložit će se brojna izvješća, među kojima je i *6. izvješće o napretku gospodarske, društvene i teritorijalne kohezije* koje je pripremila Europska komisija, zatim izdanje za 2014. godinu *Regionalnog godišnjaka Eurostat* i izvješća OECD-a o *regionalnoj dobrobiti*.

**PRATITE OPEN DAYS
NA INTERNETU**
VELIK BROJ
RADIONICA BIT
ĆE MOGUĆE PRATITI
PUTEM INTERNETA

▶ SAZNAJTE VIŠE ON
THE OPEN DAYS WEBSITE
www.opendays.europa.eu

▶ NA PUTU PREMA URBANOJ AGENDI EU-A

KRAJNI JE CILJ BOLJA INTEGRACIJA
URBANIH PITANJA U DONOŠENJE
POLITIKA EU-A

Više od dvije trećine europskih državljana sada žive u gradovima. Ti urbani centri osjećaju učinak sve većeg broja europskih politika i inicijativa, poput onih koje se tiču socijalnih pitanja, kulture, prometa, energije i zaštite okoliša. Komisija je počela razvijati urbanu agendu s ciljem bolje integracije tih brojnih politika. Forum GRADOVI održan u Bruxellesu u veljači 2014. postavio je pitanja „zašto?“, „što?“ i „kako?“ na temu urbane agende EU-a.

Zašto urbana agenda?

Više od 72% ukupnog stanovništva EU-a – gotovo 360 milijuna ljudi – živi u gradovima i predgrađima, a procjenjuje se da će se taj postotak povećati na više od 80% do 2050. Ta su urbana područja ujedno i paradoksi: to su okruženja gospodarskog rasta, ali i mjesta s najvišim stopama nezaposlenosti; gusta naseljenost omogućuje energetske učinkovitije stanovanje i promet, ali i stvara zagušenje i onečišćenje. Da bi se suočili s tim zamršnim izazovima, potreban je integrirani pristup.

Kad je riječ o integraciji snažne urbane dimenzije i reformirane kohezijske politike, napredak je već vidljiv. Više od polovice proračuna kohezijske politike za razdoblje od 2014. do 2020. predviđeno je za ulaganja u urbana područja, a gotovo je 330 milijuna eura specifično za urbane inovacijske akcije kako bi se suočili s izazovima održivog urbanog razvoja.

Prema procjenama dvije se trećine politika EU-a tiču gradova i važno da ti pristupi budu dobro koordinirani te da ih učinkovito podrže relevantni akteri na europskim, nacionalnim, regionalnim i lokalnim razinama.

Jasno je da bi urbana agenda pridonijela zajedničkom pristupu urbanom razvoju, npr. pomoću njega različite bi se politike koje se tiču urbane dimenzije zajednički uzimale u obzir. Ujedno bi se poboljšalo i upravljanje na više razina i suradnja duž administrativnih granica. Isto tako, osnovni ciljevi strategije

Europa 2020 – pametan, održiv i uključiv rast – nisu mogući bez aktivnog sudjelovanja europskih gradova.

Gotovo su se svi dionici složili da je europska urbana agenda potrebna, uključujući i Europski parlament, Odbor regija te Europski gospodarski i socijalni odbor kao i gradska udruženja. Ključno je pitanje kako će ustvari ta agenda izgledati.

Kako bi agenda EU-a trebala izgledati?

Neki dionici na urbanu agendu EU-a gledaju kao na okvir za vodeću akciju, tj. njezin je cilj bolja koherentnost različitih inicijativa i politika, jasnija uloga europskih, nacionalnih, regionalnih i lokalnih vlada te korištenje u implementaciji lokalnih politika i planova gradova.

Ostali naglašavaju kako bi urbana agenda EU-a trebala primarno biti instrument koji bi potaknuo sudjelovanje gradova i njihovih političkih vođa u europskom donošenju i implementaciji politika – „program za gradove i njihovu međusobnu suradnju” – s posebnim naglaskom na strategiju Europa 2020.

Važno je da se taj program ne doživi kao miješanje EU-a u poslove nacionalnih vlada, već da se shvati kao jačanje urbanog fokusa unutar različitih inicijativa za urbani razvoj na razini država članica. Europski gradovi imaju različite potencijale i suočavaju se s različitim izazovima. Urbana agenda mora prepoznati i poticati takve jedinstvene prednosti.

▶ Javna knjižnica na otvorenom u njemačkom gradu Magdeburgu.

URBANA DIMENZIJA POLITIKA EU-A

Brojne politike EU-a uključuju inicijative koje se tiču ili gradova kao glavnih aktera ili urbanih područja kao područja implementacije, poput inicijativa o energiji i klimatskim promjenama (**Sporazum gradonačelnika**), prometu i digitalnom programu (**inicijativa Pametni gradovi i zajednice**). Postoje također i primjeri od velikog značaja u poljima kulture i zaštite okoliša. **Europska zelena prijestolnica** nagrada je koju je pokrenula Komisija 2008. i koje promiče gradove koji stalno postižu visoke standarde u zaštiti okoliša. Ti su gradovi uzor ostalima i promiču najbolje prakse i iskustva. Nakon više od 25 godina od njegova početka program **Europska prijestolnica kulture** ističe se kao jedna od najpoznatijih europskih urbanih inicijativa.

▶ SAZNAJTE VIŠE O URBANOJ DIMENZIJI POLITIKA EU-A:

http://ec.europa.eu/regional_policy/urban/portal/index_en.cfm?smenu_mapping_id=1

▶ Planovi za obnovu rijeke Batán kao urbanog ekološkog koridora, Vitoria-Gasteiz, Španjolska.

„Bilo da je riječ o zagađenju, siromaštvu, nezaposlenosti ili energiji, ne možemo se suočiti sa izazovima koji su pred Europom ili ostvariti njezine ciljeve ako ne riješimo te probleme u europskim gradovima. Urbana agenda EU-a mora poštovati načelo supsidijarnosti – no tamo gdje možemo poboljšati politike EU-a ojačanjem urbane dimenzije, to bismo i trebali napraviti te pružiti europskim gradovima veću ulogu kao partnera Europske unije.“

JOHANNES HAHN – POVJERENIK EUROPSKE KOMISIJE
ZA REGIONALNU POLITIKU

Urbana agenda EU-a: Kako?

Forum GRADOVI – „Gradovi sutrašnjice: ulaganje u Europu“ 2014. – ponudio je nekoliko mogućih načina implementacije buduće europske urbane agende, kao što su:

- ▶ bolja koordinacija europskih politika koje izravno ili neizravno utječu na gradove, npr. koordinacijska urbana platforma strategije Europa 2020, procjena utjecaja na urbana područja itd.;
- ▶ bolja artikulacija i koherentnost europskih, nacionalnih i lokalnih razina donošenja politika, npr. pojačana uloga međuvladine suradnje na urbanom razvoju;
- ▶ poboljšana i koordinirana baza znanja, umrežavanja i učenja.

Kako bi dodatno potaknula raspravu o tim temama, Komisija je objavila Komunikaciju pod nazivom *Urbana dimenzija politika EU-a – ključne značajke urbane agende EU-a*. Komunikacija je zatražila povratne informacije za šest ključnih pitanja.

Na rujanskoj konferenciji u Rimu koju je organiziralo talijansko predsjedništvo Vijeća Europske unije Komisija je predstavila prvi sažetak dobivenih povratnih informacija. Ta je rasprava otvorila put prema stvaranju europske urbane agende.

▶ SAZNAJTE VIŠE

http://ec.europa.eu/regional_policy/activity/urban/index_en.cfm

▶ VELIKI PROJEKTI S VELIKIM UČINKOM

VIDIN/BUGARSKA – CALAFAT/RUMUNJSKA Most Calafat povezuje Bugarsku i Rumunjsku

Most koji služi kao cestovna i željeznička spona između Vidina u Bugarskoj i Calafata u Rumunjskog od svog je otvaranja 2013. vitalna i ključna komponenta transeuropske prijevozne mreže. Novi most dug je 1,4 km i promiče kombinirana riječno-cestovno-željeznička rješenja koja nisu šteta za okoliš. Uklonjeno je glavno usko grlo za međunarodni dugotrajni transport u Rumunjsku i središnju Europu te osigurana bolja integracija bugarskih cesta i željezničkih pravaca s paneuropskim prometnim mrežama – povezujući Njemačku s Grčkom i Turskom.

Ukupni trošak:
226 000 000 EUR
Doprinos Europske unije:
70 000 000 EUR

Jeste li se ikada zapitali što je zajedničko mostu preko Dunava, istraživačkom laboratoriju u Francuskoj, vjetroelektani u Poljskoj i elektroničkom sustavu za karte u grčkom javnom prijevozu? Sve su to „veliki projekti“ financirani sredstvima iz regionalnih fondova EU-a – Europskog fonda za regionalni razvoj i Kohezijskog fonda.

Veliki projekti obično su opsežni infrastrukturni projekti u području prometa, zaštite okoliša i drugih sektora kao što su kultura, obrazovanje i informacijsko-komunikacijske tehnologije (IKT). U njih ulaze i velika produktivna ulaganja te istraživačko-razvojni projekti. Veliki projekti važan su alat za poboljšanje životnih uvjeta europskih građana, što dobro prikazuju i dolje navedena četiri projekta. I dalje će biti ključni mehanizam za ostvarivanje ciljeva operativnih programa u razdoblju od 2014. do 2020.

Manji broj velikih projekata u razdoblju od 2014. do 2020

Granica za velike projekte bit će vezana uz dostupne troškove i iznosit će 50 milijuna eura u sektorima koji nisu vezani uz promet, a za infrastrukturne projekte u području prometa i energije granica je podignuta na 75 milijuna eura. To će rezultirati manjim brojem velikih projekata i omogućiti

Ukupni trošak:
96 500 000 EUR
Doprinos Europske unije:
28 000 000 EUR

NANCY/FRANCUSKA Centar izvrsnosti za nove materijale i nanotehnologije u francuskoj pokrajini Lorraine

Institut Jean Lamour (JLI) u Nancyju sjedište je za 450 profesionalnih istraživača i 180 studenata na 16 500 m², a sastoji se od istraživačkih prostora i laboratorija u kojima se radi na materijalima i nanotehnologijama. JLI služi kao mjesto za osnovno istraživanje (povećanje potencijala i vidljivosti, izobrazba, tehnološki transfer), a cilj mu je promicanje poveznica između osnovnog i primijenjenog istraživanja, javnog i privatnog sektora te laboratorija i tvrtki. Projekt bi trebao otvoriti 185 stalnih radnih mjesta i dovesti do otvaranja šest novih tvrtki.

ATENA/GRČKA**Elektronički sustav za karte u atenskom javnom prijevozu**

Projekt je odobren 2013., a grčke su ga vlasti – u suradnji s Komisijom – prepoznale kao vitalan čimbenik za kvalitetu života i dobrobit svojih građana, koji će uživati u učinkovitijim i modernijim uvjetima urbanog prijevoza. Pomoću financiranja uvest će se integrirani sustav automatskih karata koji će obuhvatiti metro, gradsku/prigradsku željeznicu te mrežu autobusa i tramvaja. Nabavit će se i nova oprema za provjeru i nadzor te moderna ulazna i izlazna vrata u sustavu metro, a poboljšat će se operativna učinkovitost i upravljački sustavi. Program modernizacije olakšat će korištenje javnog prijevoza građanima Atene, posjetiteljima i turistima.

GOLICE/POLJSKA**Prva vjetroelektrana u Poljskoj**

Prva poljska vjetroelektrana nalazi se u regiji Lubuskie i pomaže u ostvarivanju nacionalnih ciljeva kad je riječ o klimatskim promjenama, a od nje ima koristi više od milijun građana. Projekt uključuje izradu 19 turbina koje mogu funkcionirati s vjetrovima niskog intenziteta i s elisama rotora koje je moguće prilagođavati ovisno o uvjetima vjetra, čime se postiže ravnoteža između maksimalne proizvodnje i minimalne razine buke. Za stanovnike ovog područja to će značiti poboljšanu opskrbu električnom energijom i manje zagađenje zraka. Projekt će pomoći u izravnom i neizravnom otvaranju oko 600 radnih mjesta.

Komisiji fokusiranje na financijski najvažnije projekte koji zauzimaju najveći dio sredstava europskih fondova.

Ubrzana procjena

Pomoću inicijative Zajednička pomoć za podršku projektima u europskim regijama (JASPERS) Komisija će i dalje uključivati stručnjake na terenu kako bi podržala države članice i korisnike te da bi osigurala prikladnu pripremu projekata koji moraju odgovarati potrebama područja u kojima se implementiraju.

Države članice mogu izabrati jedan od dvaju postupaka prijave velikih projekata Komisiji:

- ▶ obavijestiti Komisiju kada projekt pozitivno ocijene nezavisni stručnjaci (JASPERS), na temelju čega će Komisija obaviti brzu provjeru kvalitete;
- ▶ predati projekt izravno Komisiji, koja će procijeniti jesu li zatražena financijska sredstva opravdana.

Pravovremeno izvršenje projekata uvijek je razlog za brigu pa Komisija svoj pristanak uvjetuje početkom radova u roku od tri godine od donošenja odluke. To će smanjiti problem „nevidljivih projekata” koji se teško pokreću.

Bolji strateški fokus

Veliki projekti više će se vezati uz strategije, a popis velikih projekata u operativnim programima (OP-ovima) trebao bi odražavati stvarno stanje projekata. Popis mogu izmijeniti nadzorni odbori OP-ova kako bi neke fleksibilne izmjene ipak bile moguće, a da se zadrži strateški fokus svakog projekta. U mnogim će područjima (npr. u prometu) veliki projekti biti usko vezani uz uvjete *ex ante* (npr. sveobuhvatni glavni plan za promet).

Do lipnja 2014. Komisija je odobrila nekih 707 velikih projekata za cijelo programsko razdoblje od 2007. do 2013., što je iznosilo 151,7 milijardi eura ukupnih ulaganja. Ti projekti predstavljaju ukupan doprinos EU-a u iznosu od 74,4 milijarde, što znači da je za svaki financirani euro generiran dodatni euro putem zajedničkog financiranja iz drugih javnih i privatnih izvora.

▶ SAZNAJTE VIŠE

http://ec.europa.eu/regional_policy/projects/major_projects/index_hr.cfm

▶ UPOTREBA FINANCIJSKIH INSTRUMENTATA RADI OSTVARIVANJA CILJEVA KOHEZIJSKE POLITIKE

Sve veća upotreba financijskih instrumenata (FI) u kohezijskoj politici u najvećoj je mjeri služila kao podrška malim i srednjim tvrtkama. Takva metoda dokazano pridonosi gospodarskom razvoju, rastu i zapošljavanju.

Financijski su instrumenti prisutni u različitim oblicima, kao što su krediti, kreditna jamstva, dionice, poduzetnički kapital i mikrofinanciranje. Između 2007. i 2013. došlo je do osjetnog pomaka u korist financijskih instrumenata u programima kohezijske politike. Procijenjeni iznos sredstava koje su strukturni fondovi dodijeli putem poduzetničkog kapitala, kredita i jamstava povećao se s 0,57 milijardi između 1994. i 1999. na 8,36 milijardi između 2007. i 2013.

Ključni je cilj za razdoblje od 2014. do 2020. razmjerno korištenje dodatnih ulaganja većom upotrebom financijskih sredstava. Okviri politike višegodišnjeg financijskog okvira (MFF) i Europskih strukturnih i investicijskih fondova (ESIF) naglašavaju potrebu za većim korištenjem financijskih instrumenata,

PREDNOSTI FINANCIJSKIH INSTRUMENTATA

- ▶ Razmjerno korištenje resursa javnog sektora i povećani učinak ESIF-ovih programa.
- ▶ Zbog cikličke naravi financiranja raste učinkovitost, a sredstva ostaju na području obuhvaćenom programom za buduću upotrebu i slične ciljeve.
- ▶ Budući da ulaganja moraju biti otplaćena, očekuje se veća kvaliteta projekata.
- ▶ Pristup širem izboru financijskih alata za ostvarivanje ciljeva politike te uključenost i stručnost privatnog sektora.
- ▶ Manja ovisnost o zajmovima.
- ▶ Privlačenje podrške privatnog sektora (i financiranja) radi učinkovitijeg postizanja ciljeva javne politike.

INICIJATIVA ZA MALA I SREDNJA PODUZEĆA

Ako se koristi dio sredstava iz EFRR-a i dio iz Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj zajedno sa sredstvima iz programa COSME i Horizont 2020, Inicijativa za mala i srednja poduzeća nudi sljedeća dva proizvoda:

- ▶ neograničena jamstva, smanjenje kapitalnih troškova za portfelje novih zajmova malim i srednjim tvrtkama;
- ▶ osiguravanje postojećih ili novih portfelja za financiranje dugova.

Svi su elementi potrebni za implementaciju spremni, uključujući *ex ante* procjenu koju je izvela Europska komisija u suradnji s grupacijom EIB. Trenutno su samo Španjolska i Malta potvrdile svoje sudjelovanje, no i druge se države članice mogu pridružiti kada inicijativa započne.

poglavito u kontekstu fiskalnih mjera za ograničavanje troškova. Točne se brojke za razdoblje od 2014. do 2020. tek trebaju utvrditi, ali očekuje se sveopći porast u iznosu doprinosa ESIF-a u korist financijskih instrumenata.

Fleksibilan zakonski okvir

Dosadašnje je iskustvo pokazalo kako postoji potreba za sveobuhvatnim zakonskim okvirom i izgradnjom kapaciteta za one koji koriste financijske instrumente radi postizanja ciljeva kohezijske politike. Uravnoteženje ciljeva privatnog sektora koji teži maksimalnom financijskom povratu ulaganja i ciljeva kohezijske politike u koje ulazi promicanje rasta i zapošljavanja u određenim državama članicama i regijama može biti pravi izazov!

FI-TAP – DVIJE VRSTE SAVJETODAVNIH USLUGA

- ▶ **HORIZONTALNE:** dostupne svim državama članicama i za sve tipove financijskih instrumenata. Inicirat će ih i financirati Komisija (od najviše razine prema nižoj). Aktivnosti će uključivati razmjenu dobrih praksi i umrežavanje među državama članicama te izobrazbu o različitim temama, kao što je procjena ex ante, javna nabava, regulatorni oblici ESIF-ovih politika i državna pomoć.
- ▶ **ZA VEĆI BROJ REGIJA:** inicirat će ih dionici u korist više od dvaju upravljačkih tijela u najmanje dvije države članice (od najniže razine prema višoj). Financirat će ih Europska komisija, na osnovi poziva za prijedloge. Aktivnosti će uglavnom uključivati podršku za razvoj financijskih instrumenata koji se tiču razvojnih ciljeva ili pada tržišta u prijavljenim regijama (npr. inicijative za energetska učinkovitost u području stanovanja u zemljama središnje i istočne Europe ili međudržavne inicijative).

▶ Montažna hala tvrtke Binder and Co. AG., zelena tehnološka dolina Ekosvijeta Štajerska, u Austriji.

Zakonodavstvo kohezijske politike za razdoblje od 2014. do 2020. uključuje i poseban odjeljak o financijskim instrumentima te nudi fleksibilnost u radu državama članicama i regijama. Proširuje opseg financijskih instrumenata na sve tematske ciljeve i nudi izbor implementacijskih mogućnosti.

Optimizacija financijskih instrumenata

Posebna se pozornost pridaje mjeri u kojoj se sredstva kohezijske politike koriste za podršku malim i srednjim tvrtkama. Jedna od mogućnosti poboljšanja pristupa financiranju za male i srednje tvrtke jesu i zajednički upravljački instrumenti, a novi zakonodavni okvir nudi upravljačkim tijelima velik izbor mogućnosti. Uz prilagođene instrumente koji su postali dostupnima u razdoblju od 2007. do 2013., upravljačka će tijela moći koristiti takozvane gotove instrumente: skup standardnih uvjeta za različite proizvode uključujući instrument zajmova s dijeljenjem rizika, instrument jamstva te instrument dionica za male i srednje tvrtke. Upravljačka tijela mogu i implementirati zajmove ili jamstva izravno ili kroz posredno tijelo.

Komisija, u suradnji s grupacijom Europske investicijske banke (EIB) i pojedinim nacionalnim financijskim institucijama, razvija financijska sredstva za implementaciju proračunskih resursa EU-a kojom bi upravljala Komisija (npr. COSME, CEF), a koja uključuje podršku za male i srednje tvrtke. Jedno je od tih sredstava i Inicijativa za mala i srednja poduzeća, osmišljena za brzu implementaciju kako bi se poboljšao njihov pristup financijskim sredstvima. U slučajevima u kojima upravljačka tijela

ESIF-ovih programa doprinose takvim instrumentima na razini EU-a, ESIF će ih financirati u iznosu od 100%.

Suradnja s grupacijom EIB i drugim međunarodnim financijskim institucijama

Ta će suradnja pridonijeti optimizaciji financijskih instrumenata, a bit će dostupne i usluge podrške i savjetovanja u obliku konsolidirane usluge za sve fondove ESI.

Financijski instrumenti – Platforma za tehničko savjetovanje (FI-TAP) bit će konsolidirajući alat za pružanje podrške upravljačkim tijelima i ostalim dionicima za sve fondove ESI i tematske ciljeve (pogledajte okvir).

FI-TAP je zajednička inicijativa Glavne uprave za regionalnu i urbanu politiku, poljoprivredu, zapošljavanje, socijalne poslove i uključenost te pomorstvo i ribarstvo. U implementaciju će se uključiti grupacija EIB te međunarodne i nacionalne financijske institucije. Konferencija na temu financijskih instrumenata koje podržavaju FI-TAP i ESIF održat će se u siječnju 2015. s otprilike 400 predstavnika upravljačkih tijela i ostalih dionika.

▶ SAZNAJTE VIŠE

http://ec.europa.eu/regional_policy/the_funds/fin_inst/index_en.cfm

▶ EUROPSKI SOCIJALNI FOND 2014. – 2020.

KOHEZIJSKA POLITIKA
NE SASTOJI SE SAMO
OD SOCIJALNE DIMENZIJE

U ovom se izdanju *Panorama* bavi **Europskim socijalnim fondom (ESF)**, jednim od pet **Europskih strukturnih i investicijskih (ESI) fondova**, koje još čine **Europski fond za regionalni razvoj (EFRR)**, **Kohezijski fond (KF)**, **Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj (EPFRR)** i **Europski fond za pomorstvo i ribarstvo (EFPR)**. **Fondovi ESI glavni su fondovi EU-a za razdoblje od 2014. do 2020. koji potiču rast i otvaranje radnih mjesta u EU-u.**

Europski socijalni fond (ESF) ima ključnu ulogu u podržavanju država članica EU-a u ulaganju u ljudski kapital, a time i u jačanju konkurentnosti europskog gospodarstva tijekom izlaska iz krize. Svake godine ESF pomaže više od 15 milijuna ljudi u usavršavanju znanja i vještina, integraciji u tržište rada, ali se i bori protiv društvene isključenosti i siromaštva te poboljšava učinkovitost javnih uprava.

Između 2014. i 2020. ESF će biti ključan za pomoć državam članicama u implementaciji strukturnih reformi politika koje

POZITIVAN UČINAK ZA MILIJUNE LJUDI

Samo tijekom razdoblja od 2007. do 2012. više od 68 milijuna građana i stanovnika EU-a sudjelovalo je u inicijativama koje podupire ESF. Konkretno:

- ▶ jedna od petoro osoba pronašla je zaposlenje u roku od šest mjeseci nakon završetka sudjelovanja;
- ▶ stečeno je oko 8,6 milijuna kvalifikacija;
- ▶ oko 550 000 ljudi pokrenulo je tvrtke, ili kao nove tvrtke ili u obliku samozaposlenja;
- ▶ žene čine 52% ukupnih sudionika u tim inicijativama, mladi 31% (21 milijun), stariji (u dobi između 55 i 64) više od 4 milijuna, a nezaposleni više od 22 milijuna u ukupnom broju sudionika.

Pritom treba uzeti u obzir i činjenicu da je u vrijeme početka programskog razdoblja bio u tijeku rast stope zaposlenosti, slobodnih radnih mjesta i prosperiteta, što je gospodarska krize promijenila i donijela visoku stopu nezaposlenosti, društveno isključenje i smanjenje javne potrošnje. Prilagodljivost i fleksibilnost ESF-ovih programa u mnogim je državama članicama dopustila veći protok resursa u područja u kojima mogu imati najveći učinak na smanjenje učinaka krize i na oporavak gospodarstva – na primjer, povećanje broja novih tvrtki i radnih mjesta u njima. ESF-ova sredstva važan su doprinos nacionalnom financiranju i programima koji tako mogu postići puno više, s većim intenzitetom i kvalitetom.

se tiču tržišta rada, društvenog uključivanja, obrazovanje i zapošljavanja, kapaciteta institucija i reformi javne uprave. Te reforme slijede prioritete i preporuke EU-a za to područje. Ulaganja će pridonijeti ostvarivanju ciljeva strategije Europa 2020 tako što će se poboljšati osposobljenost europske radne snage i povećati mogućnost pronalazaženja ili zadržavanja radnog mjesta za milijune građana. I ono najvažnije, projekti koje podržava ESF najčešće su usmjereni na teško rješive probleme koje nacionalni sustavi ne mogu riješiti sami.

Zato je prvi put u povijesti kohezijske politike određen minimalan dio sredstava za ESF. Tijekom razdoblja od 2014. do 2020. sredstva za ESF iznosit će najmanje 23,1% (više od 80 milijardi eura) proračuna kohezijske politike, čime će se stati na kraj postupnom smanjenju sredstava za ESF koje traje zadnjih 25 godina.

Koncentracija sredstava radi postizanja rezultata bit će ključna za razdoblje od 2014. do 2020.: ESF će se fokusirati na ograničen broj prioriteta, čime će se osigurati dovoljno velika

kritična masa sredstava kako bi postignuti rezultati bili opipljivi. Stvarna područja ulaganja određuju se prema poteškoćama i potrebama svake zemlje ili regije, u skladu s političkim preporukama procesa europskog semestra ⁽¹⁾.

Četiri tematska cilja

Diljem EU-a ESF podržava tisuće projekata koji **promiču održivost i kvalitetu zaposlenja te podržavaju radnu mobilnost**. Ciljevi su tih inicijativa bolja radna mjesta, s posebnim naglaskom na tražitelje posla i neaktivne osobe, uključujući dugotrajno nezaposlene i ljude koji su isključeni s tržišta rada. Naglasak je na integraciji mladih na tržište rada ([pogledajte okvir](#)), a ESF nastavlja ostvarivati odlične rezultate u promicanju samozaposlenja, poduzetništva i stvaranja posla.

(1) Godišnji ciklus koordinacije makroekonomske, proračunske i strukturne politike radi praćenja implementacije strategije Europa 2020.

▶ ZELENILO U ŠPANJOLSKOJ

Program EmpleaVerde ili „Zeleni poslovi“, koji je pokrenuo Fundación Biodiversidad, zaklada za bioraznolikost španjolskog Ministarstva okoliša, ruralnih područja i pomorstva, inicijativa je za promicanje zaposlenja i očuvanja okoliša. Program uključuje više od 80 projekata u Španjolskoj, a cilj mu je pomoć za više od 28 000 ljudi i stvaranje 1 000 novih zelenih malih i srednjih tvrtki i radnih mjesta u budućnosti. Nedavno su glavna ciljna grupa za te aktivnosti postali mladi.

▶ Saznajte više:

<http://fundacion-biodiversidad.com/es/inicio/emplea-verde>

Trajanje projekta:
2007-2014

Ukupni proračun:
17 100 000 EUR

Doprinos ESF-a:
12 700 000 EUR

ESF također priprema europsku radnu snagu za suočavanje s izazovima gospodarstva koje se stalno mijenja. Programi pomažu ljudima da prepoznaju prilike koje nudi gospodarstvo orijentirano na digitalne tehnologije i očuvanje okoliša. Modernizacija zaposlenja u javnom i privatnom sektoru počiva na tim postignućima.

U svakoj je zemlji najmanje 20% ESF-ovih sredstava namijenjeno **sprječavanju društvenog isključivanja, siromaštva i diskriminacije**. To će pomoći ljudima slabijeg imovinskog ili socijalnog stanja u dobivanju kvalifikacija i pronalaženju posla kako bi imali jednake prilike kao i ostali u integraciji na tržište rada. Važan je prioritet socijalno-ekonomska integracija marginaliziranih grupa, npr. Roma. Kroz takve inicijative ESF može znatno pridonijeti ostvarivanju ciljeva EU-a kad je riječ o smanjenju stope siromaštva.

ESF-ova ulaganja u **obrazovanje, obuku i profesionalnu obuku za vještine i cjeloživotno učenje** tiču se širokog područja aktivnosti. Pridonose poboljšanju učinkovitosti cijelog obrazovnog sektora, od škola do sveučilišta. Cilj im je pružiti jednak pristup kvalitetnom obrazovanju svima, smanjenje broja onih koji napuštaju školovanje te povećanje sudjelovanja i obrazovnih postignuća, posebice kad je riječ o grupama slabijeg socijalno-imovinskog statusa. Mjere ESF-a namijenjene su poboljšanju relevantnosti obrazovanja i sustava izobrazbi na tržištu rada te lakšem prijelazu iz obrazovnog sustava na radno mjesto.

NOVE PRILIKE ZA MLADJE

Pomoć mladima u pronalaženju posla glavni je prioritet EU-a, a dodatna podrška tomu stiže u obliku Inicijative za zapošljavanje mladih (YEI). Pomoću tog novog instrumenta najmanje će 6,4 milijarde eura biti dostupno europskim regijama s najvećim stopama nezaposlenosti mladih i s najvećom neaktivnošću. YEI se fokusira na mlade bez posla, školovanja ili obuke (NEET), mlade od 25⁽²⁾ te na regije sa stopama nezaposlenosti mladih većim od 25%. Cilj je pružiti najpogođenijim regijama najveću razinu potpore kako bi se osjetio pad stope nezaposlenosti mladih.

YEI će naglasiti podršku ESF-a u implementaciji Jamstva za mlade – kojem je cilj ponuditi mladima kvalitetno zaposlenje, nastavak obrazovanja, pripravništvo ili naukovanje u roku od četiri mjeseca po završetku formalnog obrazovanja ili gubitka posla. Istovremeno ESF pruža važna financijska sredstva za nužne dugotrajne strukturne reforme i ulaganja u problem nezaposlenosti mladih.

(2) Ako država članica tako odluči, YEI se odnosi na mlade od 30.

► UKLJUČIVANJE MLADIH IZ MARGINALIZIRANIH SKUPINA NA TRŽIŠTE RADA

Inicijativa „Mladi na posao” u švedskoj Dalarni, uspjela je postići da 80% nezaposlenih mladih osoba iz marginaliziranih skupina pohađa tečajevne za posao ili fakultet ili da se prijave u urede za zapošljavanje. Od 2010. više od 2500 mladih u dobi između 18 i 24 godine sudjelovalo je na projektima tečajevima i iskoristilo prednosti radnog iskustva. Devedeset posto sudionika dovršilo je tečaj koji je nudio i savjete o životnim pitanjima, npr. provođenju slobodnog vremena, upravljanju osobnim financijama, pronalaženju stana ili međuljudskim odnosima.

► Saznajte više:
www.regiondalarna.se

Trajanje projekta:
2010-2014
Ukupni proračun:
7 600 000 EUR
Doprinos ESF-a:
3 000 000 EUR

U mnogim se zemljama podržava i sustav cjeloživotnog učenja i strukovnog osposobljavanja, s ciljem poboljšanja znanja, vještina i kompetencija radne snage te promicanja fleksibilnih putova učenja. ESF također pomaže sveučilištima i institucijama za strukovno osposobljavanje u izgradnji boljih odnosa s tvrtkama i poslodavcima u njihovim državama i regijama.

Smanjenje regulativnih i administrativnih zapreka i promicanje visokih standarda transparentnosti, učinkovitosti i odgovornosti javne uprave pomaže u povećanju produktivnosti, jačanju konkurentnosti i, konačno, stvaranju radnih mjesta. Iako zbog trenutnih gospodarskih prilika postoji manje resursa za administrativne aktivnosti, dobro upravljanje i zakonska sigurnost najvažniji su čimbenici za gospodarski rast.

ESF podržava organizacijske i tehnološke inovacije kroz poboljšanje sustava, struktura i procesa, ljudskih resursa i usluga te je konkretan europski doprinos poboljšanju **kapaciteta institucija javnih tijela i dionika, kao i učinkovite javne uprave.**

Partnerstvo za konkretne rezultate

ESF tradicionalno djeluje u skladu s načelima proširene zajedničke suradnje. Znanja i vještine lokalnih aktera i specifičnih sektorskih organizacija i tijela oduvijek su bili ključan dio uspjeha. Veći je naglasak stavljen na europski kodeks ponašanja vezan uz partnerstvo te će ESF biti implementiran u uskoj suradnji s javnim upravama, socijalnim partnerima i tijelima koja predstavljaju civilno društvo na nacionalnim, regionalnim i lokalnim razinama.

I dok ulazimo u novo sedmogodišnje programsko razdoblje, a brojni su operativni programi u pregovorima između Komisije te nacionalnih i regionalnih vlada, može se primijetiti bitan pomak prema jasnoj definiciji očekivanih rezultata. Novi zajednički akcijski planovi i pojednostavljene mogućnosti troškova podržavaju ovaj pristup koji je poglavito orijentiran na rezultate. Ti bi alati trebali znatno smanjiti administrativne prepreke za korisnike te upravljačke i nadzorne sustave, kao i pridonijeti smanjenju rizika od pogreške.

► SAZNAJTE VIŠE
<http://ec.europa.eu/esf>

▶ POBOLJŠANJE JAVNE NABAVE PUTEM FONDOVA EU-A

Javna nabava ima važnu ulogu u europskom gospodarstvu. Procjenjuje se da su 2011. tijela državnih uprava i poduzeća za komunalne usluge potrošila 2 milijarde i 406 milijuna eura na ugovore o javnim radovima, robi i uslugama, što čini približno 19% bruto domaćeg proizvoda EU-a.

Javni ugovori iznad određenog praga podložni su zakonu o javnoj nabavi EU-a, a oni su 2011. činili približno 425 milijardi eura (3,4% BDP-a) bilježeći stalan porast tijekom zadnjeg desetljeća.

Cilj je pravila EU-a za javne natječaje zajamčiti da će sustav biti pravedan za sve ponuđače te da se putem konkurentnog natječaja ostvari najbolja vrijednost ulaganja. No rad nacionalnih revizora i revizora EU-a pokazuje relativno visoku razinu pogrešaka tijekom tog procesa, posebno na razini lokalne javne administracije. Komisija trenutno radi na akcijskom planu koji će predložiti mjere rješavanja tog problema, uključujući oblikovanje i diseminaciju smjernica te obučavanje vezano uz smjernice.

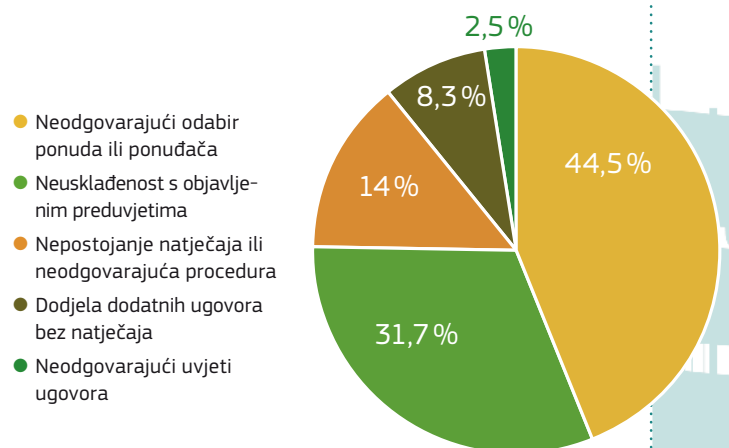
Nepravilnosti

Administrativni kapacitet i stručnost pri upravljanju postupcima javne nabave razlikuju se u državama članicama, no najčešće su najslabiji na razini lokalne uprave.

S obzirom na to da su ugovori sufinancirani, da često obuhvaćaju složene ugovore i ugovore visoke vrijednosti za velike infrastrukturne projekte, Europski fond za regionalni razvoj i Kohezijski fond imaju najvišu razinu pogrešaka vezanih uz javnu nabavu. Iako su problemi manje ozbiljni za Europski socijalni fond, Europski ribarski fond i Europski fond za poljoprivredu i ruralni razvoj, nedostaci javne nabave predstavljaju i velik izvor nepravilnosti. Kao rezultat, vrše se financijski

GDJE JE OTKRIVENO NAJVIŠE POGREŠAKA?

KLJUČ: POSTOTAK POGREŠAKA KOJE OTKRIJE EUROPSKI REVIZORSKI SUD

ispravci radi oporavka povezanog fonda, često uz posljedične implikacije implementacije projekta.

U nekim su državama članicama kvaliteta i dosljednost natječajne dokumentacije vrlo često manjkave, što uzrokuje probleme tijekom dodjele i implementacije ugovora. U nekim se državama članicama putem dodatnih nacionalnih pravila provodi suviše složena implementacija javne nabave, postavljajući nepotrebno dodatno administrativno opterećenje na korisnike fondova.

Ugovori na gradskoj ili nacionalnoj razini skloniji su pogreškama i nepravilnostima, vjerojatno zbog kombinacije faktora rizika, kao što su slabiji administrativni kapacitet, nedostatak iskustva i stručnosti te, u nekim slučajevima, moguća „lokalna pristranost” pri odabiru tvrtki. U ugovorima za usluge uočeno

je više pogrešaka nego u natječajima za nabavu/poslove. Jedan od najozbiljnijih problema obuhvaća dodjelu dodatnog posla izravno postojećem ugovornom partneru bez natječaja, čime se mijenjaju originalni ugovor i ravnoteža početnog natjecanja.

Iako se pogreške procedure i procjene često čine nenamjerno, posljedični financijski ispravci mogu javnoj administraciji uzrokovati ozbiljne probleme pri implementaciji ugovora.

Odgovornost na prvoj liniji

Nacionalne uprave prve su odgovorne za provedbu pravilnih postupaka natječaja. Komisija je više godina u državama članicama održavala obuku radi unaprjeđivanja stručnosti zaposlenika upravnih tijela i revizora za provjeru postupaka javne nabave.

I odgovorni zaposlenici na nacionalnoj razini i nacionalni revizori sada su bolje pripremljeni za sprječavanje i otkrivanje nedostataka i problema. Uz to, neke su države članice unaprijedile vlastite postupke javne nabave radi usklađivanja s direktivama EU-a i odražavanja savjeta Komisije glede preporuka i najboljih praksi. No potreba za stvaranjem dodatnih kapaciteta na nacionalnoj razini i dalje postoji.

Radna grupa

Radna grupa za javnu nabavu, vezana uz upravljanje Europskim strukturnim i investicijskim (ESI) fondovima, oformljena je radi rješavanja trajnih slabosti javne nabave. Oformljena u rujnu 2013., radna grupa ujedinjuje predstavnike opće uprave za regionalnu i urbanu politiku (predsjedavajući), unutarnjeg tržišta i usluga, zapošljavanje, socijalne poslove i uključenost, agrikulturu i razvoj sela, pomorstvo i ribarstvo te Europske investicijske banke. Radna grupa identificirala je različite akcije (neke su već pokrenute) za pojednostavnjivanje nabave tijekom razdoblja od 2014. do 2020.

Izvršene akcije obuhvaćaju izradu nacrtu i diseminaciju praktičnih smjernica za izbjegavanje pogrešaka javne nabave. Smjernice su strukturirane oko glavnih faza procesa javne nabave te ističu probleme koje treba potražiti i potencijalne pogreške koje treba izbjegavati. Smjernice obuhvaćaju i „alate“ sa studijama slučajeva najboljih praksi te dodatne resurse za detaljnije rješavanje određenih tema. Nude i konkretne primjere što treba učiniti, a što ne treba tijekom faza nabave i implementacije ugovora projektnog ciklusa. Naposljetku, nude i upute za ponašanje u različitim situacijama koje se mogu pojaviti te navode 25 najčešćih ili najozbiljnijih pogrešaka.

JAVNA JE NABAVA IZRAZITO PODLOŽNA RIZIKU OD KORUPCIJE.

Pročitajte članak u časopisu *Panorama 49*, na 34. i 35. stranici, da biste doznali više o mjerama sprječavanja korupcije i prijevара koje Komisija ove godine provodi i organizira u cijelom EU-u.

Novi ESI fondovi obuhvaćaju i određene uvjete vezane uz javnu nabavu radi provođenja mjera u državama članicama i regijama – i primjene u partnerskom sporazumu i operativnim programima – prije ulaganja ESI fonda.

Za neke su države članice, kao što su Rumunjska i Bugarska, implementirani posebni akcijski planovi radi poticanja razina razumijevanja i boljeg usklađivanja s postupcima javne nabave.

Nova pravila

Paket novih Direktiva koje obuhvaćaju javnu nabavu usvojen je u travnju 2014. i bit će prenesen u nacionalno zakonodavstvo država članica do 2016. Komisija se bavi potrebama obuke država članica vezanima uz prijenos i implementaciju tih novih direktiva.

▶ SAZNAJTE VIŠE

Smjernice javne nabave:

<http://europa.eu/!hb94Mb>

Web-mjesto o javnoj nabavi u EU-u:

http://ec.europa.eu/internal_market/publicprocurement/index_en.htm

▶ EU PREDSTAVIO STRATEGIJU ZA JADRANSKO- JONSKU REGIJU – EUSAIR

.....
Europska je komisija izradila novu makroregionalnu strategiju za promicanje gospodarskog i društvenog razvoja jadransko-jonske regije. Ta bi strategija trebala pomoći daljnjoj integraciji država zapadnog Balkana u EU.
 .....

Strategiju je Europska komisija usvojila u lipnju 2014., a nakon što je podrži Europsko vijeće, postavljene strukture upravljanja omogućit će implementaciju do kraja godine. Budući jadransko-jonski transnacionalni INTERREG program podržavat će tehničke i operativne zadatke.

Osam država – 70 milijuna ljudi

Regija, u kojoj živi više od 70 milijuna ljudi, nalazi se u bazenu Jadranskog i Jonskog mora. Strategija se, u trenutnom obliku, temelji na Jadransko-jonskoj inicijativi, koja obuhvaća osam država: četiri države članice EU-a (Hrvatsku, Grčku, Italiju i Sloveniju) te četiri zemlje koje nisu članice EU-a (Albaniju, Bosnu i Hercegovinu, Crnu Goru i Srbiju).

Temelji se na ekstenzivnoj suradnji tih država već razvijenoj putem Pomorske strategije EU-a za Jadransko i Jonsko more te INTERREG programa EU-a.

EUSAIR – 4 GLAVNA TEMELJA

1 Plavi rast usredotočuje se na tri teme: plave tehnologije, ribarstvo i morski svijet te upravljanje pomorskim okolišem i usluge. Također će promicati održivo i odgovorno ribarstvo koje će donositi prihode obalnim područjima.

2 Temelj Povezivanje regije bavi se povezivanjem za prijevoz i energetiku jačanjem pomorske zaštite i sigurnosti te razvijanjem međusobno povezanih sustava luka, stvaranjem pouzdanih mreža prijevoza i intermodalnih veza s periferijom, uspostavljanjem dobro povezanog i funkcionalnog internog tržište energetike.

3 Kvaliteta okoliša potiče suradnju na regionalnog razini radi poboljšanja ekologije pomorskog i priobalnog okoliša, smanjenja gubitka bioraznolikosti i degradacije usluga veznih uz ekosustav te poboljšanja upravljanja otpadom smanjenjem istjecanja otpadnih voda i hranjivih tvari u mora i rijeke. Fokus će biti na tri teme radi postizanja sljedećih ciljeva: poboljšanja kvalitete pomorskog okoliša, smanjenja zagađenja mora te poboljšanja transnacionalnih kopnenih staništa i bioraznolikosti.

4 Temelj Održivi turizam pojednostavnit će razvoj potencijala regije pružanjem kvalitetnijih turističkih proizvoda i novih usluga. Strategija će ciljati na diversifikaciju turizma makroregije i baviti se problemom sezonskog turizma. Unaprijedit će i održivo te odgovorno upravljanje turizmom.

Treća makroregionalna strategija

Strategija EU-a za jadransko-jonsku regiju – EUSAIR – temelji se na uspješnom iskustvu postojećih makroregionalnih strategija baltičke i podunavske regije. One su prve primijenile jedinstvenu vrstu suradnje utemeljenu na ideji da se zajednički izazovi i prilike s kojima se određene regije susreću – neovisno o tome jesu li vezani uz okoliš, gospodarstvo, teritorij ili sigurnost – najbolje rješavaju zajednički.

Zašto EUSAIR?

Regija se suočava s nekoliko **izazova**, uključujući sljedeće: izrazito izražene društveno-ekonomske razlike, nedostatak istraživačko-poslovne mreže, nedostaci u prometnim vezama, neprikladno povezana električna mreža, neodrživost ribarstva, ekološke prijetnje i nedovoljni administrativni kapaciteti.

BUDUĆI PLANOVI STRATEGIJA EUROPSKE UNIJE ZA ALPSKU REGIJU

U prosincu 2013. Europsko vijeće pozvalo je Komisiju, u suradnji s državama članicama, da do lipnja 2015. razvije Strategiju EU-a za alpsku regiju (EUSALP). Strategija obuhvaća pet država članica EU-a (Austriju, Francusku, Njemačku, Italiju i Sloveniju) te dvije države koje nisu članice EU-a (Lihtenštajn i Švicarsku), odnosno 48 regija.

Alpska regija i njezinih 70 milijuna stanovnika suočavaju se s nekoliko velikih izazova koji iziskuju suradnju regija i država pri traženju rješenja. Strategija će se temeljiti na sljedeće tri akcije:

- ▶ Poboľšanju konkurentnosti, prosperiteta i kohezije alpske regije.
- ▶ Jamstvu dostupnosti i povezivosti svih stanovnika alpske regije.
- ▶ Ekološkoj održivosti i privlačnosti alpske regije.

Do 15. listopada 2014. traje opširno javno savjetovanje zainteresiranih strana, a nakon njega u prosincu 2014. slijedi konferencija zainteresiranih strana kojom će se zatvoriti postupak savjetovanja. Komisija će predložiti Komunikacijski i akcijski plan predstaviti do lipnja 2015.

No postoje i neke obećavajuće **prilike** koje se mogu iskoristiti, uključujući „plavo gospodarstvo” i potencijal bolje povezanosti kopna i mora radi poticanja konkurentnosti gospodarstava na periferiji. Ta je regija bogata iznimnim prirodnim ljepotama te kulturnom, povijesnom i arheološkom baštinom s potencijalom za održivi, odgovorni i raznovrsni turizam.

No potrebna je **bolja koordinacija i suradnja** država i regija radi rješavanja tih zajedničkih izazova i boljeg iskorištavanja prilika. Uključenost Europske unije pojednostavnjuje međusektorski pristup dosljedan različitim politikama EU-a. Ističe moguće komplementarnosti i sinergije politika i programa koji se trenutno primjenjuju u toj regiji. Pojednostavnjuje usklađivanje i mobiliziranje velikog broja fondova i programa dostupnih kao podrška postizanju ciljeva Strategije.

Prioriteti za otvaranje radnih mjesta i poticanje rasta

Svi navedeni sektori mogu imati važnu ulogu u otvaranju novih radnih mjesta i poticanju gospodarskog rasta u toj regiji. Akcijski plan EUSAIR-a usredotočuje se na ograničeni broj strateških prioriteta organiziranih oko četiri glavna temelja (okvir na str. 34) radi koncentracije napora.

Uz to, Strategija se odlikuje mnogim preklapajućim načelima: stvaranje kapaciteta i komunikacija; istraživanje, inovacije i male i srednje velike tvrtke; smanjenje utjecaja na klimatske promjene i prilagođavanje te upravljanje rizicima u slučaju katastrofe.

Iako uz Strategiju ne dolazi i dodatno financiranje Europske unije, EUSAIR će ujediniti postojeće nacionalne instrumente financiranja i instrumente financiranja EU-a radi povećanja omjera uloženog i dobivenog. Europski strukturni i investicijski fondovi te Instrument pretpristupne pomoći pružat će znatne financijske resurse u razdoblju od 2014. do 2020. te velik izbor alata i tehničkih mogućnosti.

Ostali fondovi EU-a i programi koji mogu podržavati akcije EUSAIR-a obuhvaćaju Europski fond za pomorstvo i ribarstvo, Instrument za povezivanje Europe, LIFE, COSME i Horizon 2020.

Dodatno financiranje omogućuju Okvir za investicije na Zapadnom Balkanu, Europska investicijska banka i druge međunarodne financijske institucije. Ti fondovi i instrumenti trebaju stvoriti znatnu korist i privući dodatno financiranje iz privatnog sektora.

▶ ZA PROSPERITETNU I INTEGRIRANU JADRANSKO-JONSKU REGIJU:

http://ec.europa.eu/regional_policy/cooperate/adriat_ionian/pdf/brochure.pdf

▶ SAZNAJTE VIŠE

http://ec.europa.eu/regional_policy/cooperate/adriat_ionian/index_en.cfm

▶NOVOSTI

[UKRATKO]

▶NOVI GLAVNI TAJNIK ODBORA REGIJA

Jiří Buriánek imenovan je glavnim tajnikom Odbora regija 1. rujna 2014.

Jiří Buriánek diplomirao je pravo, doktorirao europsko zakonodavstvo i magistrirao poslovnu administraciju, a ima dvojno češko-njemačko državljanstvo. Prethodno je bio direktor Glavne uprave Vijeća EU-a, u kojoj je bio zadužen za mrežne industrijske grane (energetika, prijevoz, IKT) i europske infrastrukture. Prije toga radio je kao povjerenik za proširenje u centru Joint Research Europske komisije te kao glavni tajnik udruge PostEurop – udruge koja predstavlja europske javne poštanske operatore sa sjedištem u Bruxellesu.

EUROPEAN UNION
Committee of the Regions

▶SAZNAJTE VIŠE

<http://cor.europa.eu/hr/about/secretary-general/Pages/secretary-general.aspx>

▶POVELJA ZA VIŠERAZIN- SKO UPRAVLJANJE U EUROPI: OD KONCEPTA DO STVARNOSTI

Michel Lebrun, novi predsjednik Odbora regija (OR), kaže kako da bi Europa bila uspješna, svaka razina upravljanja (regionalna, nacionalna i europska) mora djelovati koherentno i surađivati s drugim razinama vlasti radi postizanja ciljeva EU-a. To upućuje na bolje sudjelovanje regija i gradova na planiranju i implementaciji Programa nacionalnih reformi i europskih politika, posebice vezano uz strategiju rasta Europa 2020.

Zahvaljujući odlučnosti OR-a pri ispunjavanju takvih ciljeva, „višerazinsko upravljanje” postalo je opipljiva stvarnost utemeljena na načelima supsidijarnosti i partnerstva različitih zainteresiranih strana uključenih u donošenje odluka. U tom je kontekstu u travnju ove godine OR usvojio „Povelju za višerazinsko upravljanje u Europi”.

Povelja je politički manifest putem kojega se regije i gradovi EU-a mogu pozvati drugim razinama vlasti na dodanu vrijednost njihove razine upravljanja u pokretanju političkih akcija. Više od 150 lokalnih uprava već je potpisalo Povelju. Važne nacionalne i europske političke ličnosti, uključujući Jean-Claudea Junckera, Joséa Manuela Barrosa i Johannes Hahna, izrazile su svoju podršku. Svi gradovi, okruzi, pokrajine i regije Europske unije potiču se da poštuju Povelju radi sistematiziranja višerazinskog upravljanja i pretvaranja povelje u vodeće načelo europskog djelovanja.

Povelja je dostupna na internetu, a otvorena je za elektroničko potpisivanje svih lokalnih i regionalnih tijela EU-a.

▶SAZNAJTE VIŠE

www.cor.europa.eu/mlgcharter

NOVE SMJERNICE ZA JEDNOSTAVNIJE STVARANJE SINERGIJE FONDOVA EU-A

Komisija je objavila nove smjernice koje će nacionalnim i regionalnim zakonodavcima pojednostavniti postizanje bolje sinergije različitih fondova EU-a u skladu s inovacijama i konkurentnošću. Njima se pojašnjavaju komplementarnosti između ESI fondova, instrumenata Horizon 2020, COSME, Erasmus+, Creative Europe i digitalnih usluga Instrumenta za povezivanje Europe te nude konkretni scenariji koji mogu ponuditi nadahnuće za prioritete u OP-ovima ESI fondova (trenutno u fazi pregovora) i ostalih fondova EU-a u godinama koje slijede.

Politička volja za takvu suradnju je jasna, a povjerenik Hahn izrazio je potrebu za usklađivanjem strateških političkih programa i rješavanjem „mentaliteta silosa” između zainteresiranih strana istraživanja/instrumenta Horizon 2020 i društveno-gospodarske kohezije/ESI fondova. Takve sinergije mogu ojačati ulaganja u istraživanje i inovacije te njihov utjecaj na konkurentnost, radna mjesta i rast u Europskoj uniji strateškim i kohezijskim kombiniranjem ESI fondova, instrumenata Horizon 2020 i ostalih instrumenata EU-a. Takvo je djelovanje obavezno u doba smanjivanja javnih proračuna i povećanja izazova glede rasta i međunarodne konkurentnosti.

Poseban se fokus stavlja na najveći pojedinačni centralno upravljivi okvirni program Horizon 2020 – novi program za istraživanje i inovacije s proračunom od gotovo 80 milijardi eura – i ESI fondove kroz koje se očekuje 100 milijardi eura za inovacije.

Osim sekvencijalnog i/ili paralelnog korištenja fondova za različite projekte već omogućene u prošlosti, nova pravila omogućuju financiranje ESI fondova i programa Horizon 2020 kombiniranjem u istom projektu („kumulativno financiranje”) radi jačeg učinka i bolje učinkovitosti.

Uredba o zajedničkim odredbama navodi posebne obveze država članica i regija na tom području, posebice kada je riječ o postupku poduzetničkog istraživanja i definiranju strategija

pametne specijalizacije koje obuhvaćaju uzlazne akcije (jačanje kapaciteta istraživanja) i silazne akcije (pretvaranje rezultata u konkurentnu, inovativnu robu i usluge). Sve je pripremljeno i da Horizon 2020 iskoristi velika ulaganja Strukturalnih fondova tijekom zadnjeg desetljeća u istraživačke kapacitete, znanost, tehnološke parkove, klastere i ljudske kapitale na polju istraživanja i inovacija, posebno u državama članicama i regijama koje se razvijaju manjom brzinom.

Smjernice – „Omogućivanje sinergija između Europskih strukturalnih i investicijskih fondova, programa Horizon 2020 i ostalih programa vezanih uz istraživanje, inovacije i konkurentnost Unije: smjernice za zakonodavce i tijela za implementaciju” – uglavnom se obraćaju strankama zainteresiranima za razvoj strategije (na primjer, za pametnu specijalizaciju, programe ESI fondova ili radne programe), ali i tijelima uključenim u implementaciju projekta, odabir, procjenu, izvješćivanje, reviziju itd.

▶ SAZNAJTE VIŠE

http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgenerator/guides/synergy/synergies_en.pdf

▶ PREDVODNIK PARTNERSTVA S CIVILNIM DRUŠTVOM U EUROPI

Europsko gospodarsko-socijalno vijeće (EGSV) predstavlja europske gospodarske i društveno-interesne skupine te aktivno promiče usko sudjelovanje i partnerstvo poslovnih, radnih i ostalih grupa civilnog društva u razvoju politike Europske unije, posebno u područjima kao što je kohezijska politika.

EGSV utemeljen je Rimskim ugovorom 1957. s ciljem sudjelovanja gospodarskih i socijalnih interesnih skupina u razvoju europskog projekta. Na taj je način stvoren institucionalni mehanizam kojim se informacije iz tog važnog segmenta civilnog društva predstavljaju Europskoj komisiji i Vijeću ministara te kojim se stvara formalna platforma za izražavanje njihovih stajališta o problemima u EU-u.

EGSV, usmjeren na europske integracije, promiče razvoj participativne Europske unije kojoj su poznata općeprihvaćena mišljenja. Iskustvom i znanjem članova utječe na donošenje odluka u Europskoj uniji te suglasnosti koja je svima u interesu.

Promicanje partnerstava

EGSV oduvijek je podržavao kohezijsku politiku Europske unije i njezine napore pri učvršćivanju solidarnosti i promicanju gospodarskog razvoja. EGSV glasan je zagovornik načela partnerstva i njegove potpune integracije u razvoj regionalnih politika.

U ranim danima EGSV-a partnerstvo je bilo usredotočeno samo na tradicionalne gospodarske i socijalne sudionike. S vremenom je prošireno te sada obuhvaća „sva odgovarajuća tijela koja predstavljaju civilno društvo, partnere u zaštiti okoliša, nevladine organizacije i tijela odgovorna za promicanje ravnopravnosti muškaraca i žena”.

EGSV je tijekom razvoja reformirane kohezijske politike za razdoblje od 2014. do 2020. neprekidno zagovarao načelo partnerstva s civilnim društvom radi integracije u programiranje

„Cilj Europske unije mora biti djelovanje radi stvaranja konkretnih promjena koje su važne europskim građanima. Zato naše Vijeće ima ključnu ulogu da Bruxellesu pred-

stavi očekivanja i potrebe te uspjeh sudionika na terenu. S obzirom na to da su naši članovi prije svega građani – poduzetnici, predstavnici sindikata, udruge obitelji, poljoprivrednici itd. – regionalni razvoj, lokalno zapošljavanje i socijalna kohezija čine osnovu našeg rada. Mi smo glas civilnog društva te smo, kao takvi, odgovorni za drukčiju, prijeko potrebnu perspektivu koja će pojednostavniti provođenje europske politike. To je pokretačka snaga naše svakodnevne predanosti Europi rješenja.”

HENRI MALOSSE – PREDSEDNIK EUROPSKOG
GOSPODARSKO-SOCIJALNOG VIJEĆA

kohezijske politike u državama članicama Europske unije. Takav je pristup doveo do uvrštavanja posebnih odredbi u Uredbu, koja države članice obvezuje na uključivanje gospodarskih i socijalnih partnera te ostalih relevantnih tijela koja predstavljaju civilno društvo u pripremu partnerskih sporazuma i izvješća o napretku te pripremu i implementaciju operativnih programa i nadzor nad njima. Štoviše, na njihovu je inicijativu usvojena posebna legislativa koja predstavlja Kodeks ponašanja vezan uz partnerstvo.

„It takes two to tango”

U veljači 2009. EGSV zatražio je od Europske komisije izradu mišljenja o poticanju učinkovitog partnerstva pri upravljanju programima kohezijske politike na temelju dobrih praksi usvojenih tijekom programskog ciklusa u razdoblju od 2007. do 2013.

EGSV je preuzeo odgovornost prepoznavanja dobrih praksi partnerstva u operativnim programima Kohezijske politike. Članovi EGSV-a, nacionalnih gospodarskih i socijalnih vijeća, sindikata i udruga poslodavaca (tj. socijalnih partnera) i ostalih organizacija civilnog društva (tj. socijalnog gospodarstva, trećeg sektora, nevladinih organizacija) odradili su znatan dio rada na terenu.

Rezultati tog rada potaknuli su objavljivanje detaljne, informirane i utjecajne studije EGSV-a o razvoju načela partnerstva u kohezijskoj politici Europske unije pod naslovom *It takes two to tango* (Za tango je potrebno dvoje).

Makroregionalne strategije

EGSV je izrazio posebno zanimanje za razvoj makroregionalnih strategija za grupe država ili regija sa zajedničkim problemima i interesima. Rad EGSV-a temeljio se na strategijama EU-a razvijenim za baltičku i podunavsku regiju. Trenutno prikuplja mišljenja za podršku razvoju Strategija EU-a za jadransko-jonsku regiju i alpsku regiju.

EGSV preporučuje davanje ključne uloge u tom procesu „partnerima” – gospodarskim i socijalnim akterima te akterima civilnog društva – u skladu s općim pristupom partnerstvu u razvoju kohezijske politike.

EGSV je na vlastitu inicijativu predložio razvoj makroregionalne strategije za područje Atlantskog oceana, zapadnih vrata Europe.

Atlantska makroregija sastojala bi se od regija i otoka atlantske obale Francuske, Irske, Portugala, Španjolske i Velike Britanije, uključujući Kanarske otoke, Azore i Madeiru. Mogla bi obuhvaćati i Island, Norvešku, Grenland i Farske otoke.

Urbana i lokalna pitanja

EGSV je pripremio nekoliko mišljenja koja ističu sve veću važnost metropolitanskih područja. EGSV vjeruje da će se dobro uravnotežena i robusna metropolitanska područja, integrirana u okvir Europa 2020., razviti kao predvodnici budućih razvoja, svako s vlastitim identitetom i obilježjima.

EUROPSKO GOSPODARSKO-SOCIJALNO VIJEĆE UKRATKO

EGSV ima 353 člana otkako se Hrvatska pridružila Europskoj uniji 1. srpnja 2013. Članovi se biraju iz gospodarskih i socijalnih interesnih skupina u Europi. Članove nominiraju nacionalne vlade, a imenuje ih Vijeće Europske unije uz obnovljivi mandat u trajanju od pet godina. Zadnje imenovanje bilo je u listopadu 2010. za mandat u razdoblju od 2010. do 2015. Pripadaju jednoj od sljedeće tri skupine: zaposlenicima, radnicima ili različitim interesnim skupinama. Zadatak članova jest objaviti mišljenje o problemima koji su od europskog interesa Vijeću, Komisiji i Europskom parlamentu. Savjetovanje EGSV-a s Komisijom ili Vijećem obavezno je u nekim slučajevima, a u nekima nije. EGSV može usvojiti mišljenje na vlastitu inicijativu. EGSV prosječno objavi 170 savjetodavnih dokumenata i mišljenja godišnje (približno 15% objavljuje na vlastitu inicijativu). Sva se mišljenja prosječno objavljuju u Službenom listu Europske unije.

I metropolitanska područja imat će pozitivan makroekonomski utjecaj na Europu. Politike vezane uz razvoj metropolitanskih područja trebale bi se razvijati usporedno s fokusom na smanjenje regionalnih razlika.

EGSV preporučuje osnivanje interdisciplinarnih radnih skupina za razvoj metropolitanskih područja koja bi udružila različite predstavnike država članica, metropolitanskih područja, zainteresiranih strana iz javnog i privatnog sektora te civilnog društva.

Takvo udruživanje može razviti dugoročnu viziju o metropolitanskoj Europi izvan nacionalnih granica. Koherentna i učinkovita europska Urbana agenda 2050 trebala bi fragmentirane pristupe zamijeniti sveobuhvatnim konceptom.

EGSV je radio i na mišljenju o Lokalnom razvitku pod vodstvom zajednice (CLLD), specifičnom alatu za korištenje na podregionalnoj razini za uključivanje lokalnih zajednica i organizacija radi jednostavnijeg postizanja ciljeva strategije Europa 2020., a to su pametan, održiv i inkluzivni rast te poticanje teritorijalne kohezije.

►PREUZMITE BROŠURU
IT TAKES TWO TO TANGO:
<http://www.eesc.europa.eu/resources/docs/cese-2011-05-en.pdf>

►SAZNAJTE VIŠE
www.eesc.europa.eu

▶ KONTINUITET I PROMJENE

REGIONALNA POLITIKA EUROPSKE UNIJE OD 1989

Ronald Hall, glavni savjetnik generalnog direktora za regionalnu i urbanu politiku, govori o razvoju i evoluciji regionalne politike EU-a tijekom zadnjih 25 godina.

Izvorni Rimski ugovor iz 1957., koji je potpisalo šest država osnivačica radi osnivanja Europske ekonomske zajednice (EEZ-a), u preambuli navodi da države članice „žele osnažiti jedinstvo svojih gospodarstava i osigurati skladan razvoj smanjivanjem razlika koje postoje između pojedinih regija i smanjivanjem zaostalosti zapostavljenih regija”.

Pretvaranje tog političkog prioriteta, tijekom kasnije faze, u regionalnu politiku na razini Europske unije usko je bilo povezano s napretkom općenitijeg procesa europske integracije – posebice u odnosu na razvoj gospodarske i monetarne unije koja je dovela do jedinstvene valute, eura. U europskom integracijskom procesu, ideja fiskalnog saveza i stvaranje sustava fiskalnog ujednačivanja odbačena je 1989. u korist sustava utemeljenog na podržavanju gospodarskog rasta i razvitku slabije razvijenih država članica i regija. Usmjeravanjem ulagačkih fondova iz središnjeg proračuna Europske unije one bi mogle iskoristiti blagodati gospodarske i monetarne unije.

Razvoj politike s vremenom je na mnogo načina pokazao dvostruki karakter regionalne politike EU-a. S jedne strane, politika je predstavila **mehanizam redistribucije**, zbog nepostojanja čega drugog, kao podršku siromašnijim dijelovima EU-a. S druge strane, predstavila je **i mehanizam gospodarskog rasta i razvoja**, ciljajući na resurse u ograničenom broju investicijskih polja.

Moglo bi se reći da je u ranim fazama (od 1989. do 1999.) na razini političkog vodstva Europe previše naglaska stavljano na redistribucijsku dimenziju, stoga je vjerojatno previše truda uloženo u osiguravanje resursa na temelju kohezijske i regionalne politike te se možda premalo pažnje obraćalo na učinkovitije iskorištavanje dobivenih resursa.

Ulaganje u gospodarski rast

To se promijenilo nakon što su se države članice 2000. u Lisabonu dogovorile o planu akcije čiji je cilj bio primjena odlučnijih akcija glede rješavanja problema europske konkurentnosti na međunarodnom tržištu (koja je bila u padu) kojima se trebalo mobilizirati sve dostupne izvore financiranja radi novih ulaganja. Uz proračunske odluke donošene tijekom prethodnog desetljeća, regionalna je politika postala najveći potencijalni izvor takvih ulaganja na europskoj razini.

Time je započela promjena konceptualnog okvira politike, udaljavanje od isticanja redistribucijskog aspekta prema aspektima gospodarskog rasta i razvoja. Logički temelj politike postao je jedan od izvora ulaganja koji pojednostavnjuju ostvarivanje uspjeha (povezanih) strategija konkurentnosti koje su Uniju vodile nakon 2000. (Lisabonska strategija (2000.), Strategija rasta i razvoja (2005.) i strategija Europa 2020. (2010.)).

Da bi europska ulaganja pridonijela ostvarenju tih strategija, promjene sustava višerazinskog odlučivanja bile su nužne da bi se europski prioriteti pretočili u stvarna ulaganja na regionalnoj i lokalnoj razini. To je dovelo do jačanja uvjeta koji su pratili programe regionalne politike, počevši s preferencijalnim odvajanjem ključnih polja ulaganja u preduvjetima za skiciranje strateških programa u razdoblju od 2007. do 2013. Ti su uvjeti ojačani, barem u zakonodavnim okvirima (stvarna implementacija tek treba započeti) za razdoblje koje tek počinje (od 2014. do 2020.).

Gospodarska stabilnost

Štoviše, politika nije samo vođena („uvjetovana”) potrebom za sudjelovanjem u postizanju ciljeva trenutne verzije strategije konkurentnosti Europske unije – Europa 2020. – nego je u Europi nakon krize postala i instrument koji jamči stabilnost gospodarske i monetarne unije u cjelini, uključujući moguće sankcije u slučaju nepridržavanja ograničenja Unije vezana uz nacionalni makroekonomski značaj. Time je, na određeni način, zatvoren krug. Da bi Unija ostvarila povijesni napredak vezan uz istinsku europsku regionalnu politiku, bio je potreban napredak u procesu gospodarske i monetarne unije. Sada je gospodarskoj i monetarnoj uniji potrebna kohezijska i regionalna politika kao instrument podrške vlastitom uspjehu.

Naravno, unatoč pomaku paradigme u kohezijskoj i regionalnoj politici Europske unije, zadržala je originalnu, snažnu redistribucijsku dimenziju, a većina resursa usmjerena je na najsiromašnije regije (na temelju BDP-a po stanovniku), što je važno političko postignuće.

No diskurs politike mijenjao se radi usredotočivanja na ulogu raspodjele koju politika ima pri ciljanju investicijskih projekata ključnih za gospodarski uspjeh Europe. Naglasak je na budućnosti i mobiliziranju neiskorištenih resursa radi traženja novih prilika, a ne kompenziranju problema iz prošlosti. Naposljetku, da bi mogla odigrati svoju ulogu u ostvarivanju globalnih gospodarskih ciljeva Europe, prihvaćeno je da politika mora intervenirati i u siromašnijim i u najprosperitetnijim regijama Unije, čak i ako su resursi neizbježno, i opravdano, koncentrirani na najsiromašnije.

▶ PANORAMA OBILJEŽAVA 50. IZDANJE

Na toj prekretnici želimo čuti vaš glas, glas čitatelja. Ovo je vaša prilika da nam kažete što mislite o *Panorami*. Što vam se sviđa? Što smatrate korisnim?

Prvi je broj objavljen u listopadu 2000. *Panorama* je tijekom ovih 14 godina rasla i cvjetala te postala jedan od ključnih alata za komunikaciju Glavne uprave za regionalnu i urbanu politiku.

U kojem smjeru želite da se razvija tijekom nadolazećih godina? Pišite nam i recite što mislite, a mi ćemo objaviti neka od vaših pisama. **ZA IDUĆIH 50 BROJEVA!**

RECITE NAM ŠTO MISLITE!

▶regio-panorama@ec.europa.eu

▶✉ **SZILVIA MÉSZÁROS**

ODJEL ZA KOMUNIKACIJU O KOHEZIJSKOJ POLITICI,
URED PREDSEDNIKA MAĐARSKE VLADE, **MAĐARSKA**

Kao službenica za komunikaciju aktivno sam uključena u izvješćivanje o rezultatima kohezijske politike u Mađarskoj putem kampanja i publikacija te sam zadužena za izvješćivanje Europske komisije o najboljim praksama komunikacijskih aktivnosti u Mađarskoj. Smatram da *Panorama* pruža jedinstvenu priliku da se dobije uvid u različite aspekte politike u Europskoj uniji. U komunikaciji je ključan neprekidan dotok ideja da bi se poruke uspješno prenosile. Ovaj je magazin resurs najboljih praksi koje nadahnjuju i korisnih informacija o regionalnoj politici na svim razinama našeg djelovanja. Sudjelovanjem u pripremi mađarskog obilježavanja Dana Europe, kao što je opisano u članku „Dan Europe 2014. širom EU-a” u prošlom broju, dobili smo mnoštvo novih ideja za sljedeću godinu.

▶✉ **NOAH, OBOŽAVATELJ PROJEKTA**

ODJEL ZA ODNOS E S JAVNOŠĆU EU-A, MINISTARSTVO
REGIONALNOG RAZVOJA, **ČEŠKA**

Zdravo! Ja sam Noah! Možda ste me već upoznali prolijetos na sastanku INFORM u Pragu? Uglavnom, pretpostavljam da već znate da sam veliki obožavatelj magazina *Panorama*! Vjerovali ili ne, više od svega volim čitati o projektima koje sufinancira EU. Želim znati sve o njima – gdje su, što je zanimljivo o njima – ali najviše ih želim vidjeti vlastitim očima! Da bih uspio u tome, putujem po cijeloj Europi, posjećujem svaku državu članicu EU-a i fantastično se zabavljam s novim prijateljima koji mi pokazuju projekte u svojim državama. Veselim se ponovnom susretu s vama! 😊

*Let's stay
connected...*

▶ **OVO JE NOAH**

https://www.youtube.com/watch?v=SjE_FlVGtn4&feature=youtu.be

▶✉ **PAULA ASCENÇÃO**
VODITELJICA ODJELA
ZA ODNOSI S JAVNOŠĆU,
COMPETE, **PORTUGAL**

Komunikacija i informacije strateška su polja nadzornog tijela za upravljanje programom COMPETE. To su ključni elementi koji mi omogućuju da dovršim posao koji koordiniram. Doista je ključno uskladiti nadzorni odbor i prioritete navedene u programu. Poslom upravljamo tako da prikažemo sve dostupne instrumente, a potrebe korisnika povežemo s ciljevima Europskog fonda za regionalni razvoj. Povrh svega, naš je cilj podijeliti rezultate te financijske podrške i usko surađivati s korisnicima.

Kao trenutna voditeljica odjela za odnose s javnošću, vjerujem da je magazin *Panorama* osnovni alat – ne samo zato što nudi jednostavno dostupne novosti o najrelevantnijim temama o kohezijskim fondovima, nego i zato što, u svijetlu naše filozofije dijeljenja, digitalni oblik predstavlja osnovni alat koji pokreće interakciju na društvenim mrežama i širenje informacija. A i našim čitateljima iz inozemstva pomaže da doznaju više o projektima financiranim europskim fondovima.

Zato magazin *Panorama* smatramo instrumentom informiranja koji dijelimo s korisnicima i građanima. Digitalna verzija, koja je interaktivnija i jednostavnija za korištenje na tabletima, zasigurno će *Panorami* pomoći da ostvari dugoročni, održivi uspjeh.

▶✉ **PAULA VICENTE**
VODITELJICA ODJELA ZA KOMUNIKACIJE I PREDSTAVNICA
PROGRAMA INIO I INFORM, **PORTUGAL**

Kao voditeljici odjela za odnose s javnošću zaduženoj za izvješćivanje o investicijskim fondovima implementiranim putem kohezijske politike te kao predstavnici Portugala u komunikacijskim mrežama INIO i INFORM širom Europe, *Panorama* je izvor nadahnuća i znanja. Zanimljivo je pratiti cjelokupni razvoj časopisa *Panorama*. Primjećuje se da se približila građanima, da je potaknula bolje sudjelovanje, progresivno se usredotočujući na aktualne teme. Za budućnost postavljam sljedeći izazov: *Panorama* treba postati održivijom i fleksibilnijom, osloboditi se tiskane verzije i usredotočiti se na mrežnu distribuciju te prilagoditi oblik digitalnim kanalima.

▶✉ **SUSANNE BELIHART**
VODITELJICA PROJEKATA, PRISMA SOLUTIONS, **AUSTRIJA**

Kao voditeljica nekoliko projekata u programima Europske teritorijalne suradnje, kao što su Srednja Europa, Jugoistočna Europa i Prekogranična suradnja u razdoblju od 2007. do 2013., smatram da je jedan od najvažnijih zadataka – osim svakodnevnih poslova kao što su izvješća, odnosi s javnošću, sastanci itd. – slušati dobre i manje dobre vijesti o aktivnostima „mojih“ partnera radi traženja rješenja složenih problema i što većeg pojednostavnjivanja tijeka partnerskih projekata.

Panorama mi nudi najnovije informacije o razvoju strateških procesa u Europskoj uniji te praktične informacije o drugim projektima ili tematskim problemima. To je prilično korisno kada je riječ o budućim projektima, razvoju buduće suradnje i definiranju relevantnih ciljeva.

Infografika i „novosti ukratko“ dragocjene su i jasne sažete informacije koje bi mogle biti razrađene u sljedećim brojevima.

▶ SUSTAV INTEGRIRANIH ZDRAVSTVENIH KARTONA UNAPRJEĐUJE REGIONALNU ZDRAVSTVENU SKRB

Ukupni trošak:
17 700 000 EUR
Doprinos Europske unije:
3 186 000 EUR

Nakon što je galicijski Zavod za javno zdravstvo (Španjolska) uveo sustav elektroničkih zdravstvenih kartona IANUS, izrazito se povećala učinkovitost skrbi o bolesnicima, smanjio se broj posjeta liječniku te skratilo vrijeme čekanja.

Klinički i administrativni podaci o bolesnicima, prethodno pohranjeni u mnogim različitim sustavima, putem projekta IANUS integrirani su u jedan sustav elektroničkih zdravstvenih kartona koji je zajednički svim bolesnicima.

Nova IKT platforma nudi kontinuitet liječenja, neovisno o bolnici ili medicinskom centru u kojemu se bolesnik nalazi. Cijeli zdravstveni karton bolesnika dostupan je svim zdravstvenim djelatnicima putem jednog centraliziranog sustava.

Liječnicima i medicinskim sestrama time je omogućen trenutčan pristup velikoj količini podataka relevantnih za donošenje odluke te bolje i brže dijagnosticiranje, a bolesniku je omogućeno personalizirano liječenje.

S obzirom na to da su sve javne i privatne bolnice, medicinski centri i ljekarne međusobno povezani putem sustava IANUS, cjelokupna povijest lijekova propisanih bolesniku dostupna je zdravstvenim djelatnicima prikazom informacija o povijesti zdravstvenih problema, alergijama, prethodnom liječenju, programima njege itd., čime je unaprijeđen kontinuitet skrbi o bolesniku.

Sustav je povezan i sa španjolskim Nacionalnim zavodom za zdravstvo, čime se omogućuje pristup zdravstvenim kartonima bolesnika i u ostalim regijama.

Sustav IANUS otvoren je i javnosti. Približno 2,7 milijuna stanovnika Galicije ima pristup osnovnim podacima u svojim zdravstvenim kartonima putem interneta pomoću vlastitog nacionalnog identifikacijskog broja.

Te su promjene osobito povoljne za osobe koje boluju od kroničnih bolesti. Procjenjuje se da je IANUS smanjio posjete hitnim službama u bolnicama za 4%, a savjetovanja na razini primarne zdravstvene zaštite za 10%.

To znači da se broj bolesnika koji čekaju na pregled smanjio za 19%. Uvođenjem elektroničkih recepata godišnje se bilježi 2,5 milijuna posjeta manje.

IANUS je sada u potpunosti implementiran u 14 bolnica i više od 400 centara za primarnu zdravstvenu zaštitu, što su čvrsti temelji za sustav koji je u potpunosti okrenut bolesniku, uključujući daljinsko liječenje i liječničku kontrolu te model Web 2.0 za bolesnike.

▶ SAZNAJTE VIŠE
www.sergas.es

▶EUROPSKA TERITORIJALNA SURADNJA

▶NADZOR ONEČIŠĆENJA JAMČI ČISTE OBALNE VODE

Ukupni trošak:
4 355 000 EUR
Doprinos Europske unije:
3 266 000 EUR

Dobra kvaliteta plaža i vode za kupanje uz obale Walesa i Irske cilj su projekta Pametne obale, koji će štititi javno zdravlje i pogodovati turizmu.

Sustav koji u stvarnom vremenu pruža informacije o kvaliteti obalne vode za kupanje uz irsku i velšku obalu razvijen je na temelju projekta „Pametne obale = održive zajednice” sufinanciranog iz Europskog fonda za regionalni razvoj.

Cilj zajedničkog projekta istraživača Sveučilišta u Dublinu (Irska) i Sveučilišta u Aberystwythu (Velika Britanija) jest unaprijediti razumijevanje tokova i koncentracija onečišćenja obalnih područja te u stvarnom vremenu pružati podatke obalnim zajednicama.

Sustav nadzire utjecaj razina oborina ili riječnih tokova na relevantna područja. Istražuje i površinsko otjecanje kopna vezano uz obrasce tokova uz obalu koje može uzrokovati onečišćenje na određenim područjima.

Ti se podaci elektronički objavljuju lokalnim obalnim zajednicama da bi ih se upozorilo na potencijalne probleme te da bi lokalni stanovnici i posjetitelji mogli koristiti plaže i obalne vode za kupanje.

Nadzor razina i onečišćenja tokova u stvarnom vremenu pojednostavnit će održavanje i povećanje broja visokokvalitetnih plaža s „plavim zastavicama” u Irskoj i Walesu, posebice kada 2016. na snagu stupe standardi Direktive o kakvoći vode za kupanje u EU-u.

Fokus projekta Pametne plaže trenutno je zaljev Swansea Bay na jugu Walesa i obalni gradić Bray u okrugu Wicklow, u Irskoj. Obje su lokacije urbana područja s plažama u blizini i tisućama stanovnika. To su popularna odredišta za turizam i sportove na vodi koja su dobila znatna sredstva za poboljšanje infrastrukture i sadržaja za rekreaciju.

I postupak prikupljanja podataka može ponuditi informacije o kvaliteti vezano uz relativni utjecaj različitih izvora onečišćenja i najjeftiniji pristup svim budućim strategijama poboljšanja zaštite od onečišćenja.

Projekt je djelomično financiran iz programa Europske teritorijalne suradnje za Irsku i Wales za razdoblje od 2007. do 2013., a poboljšat će plaže širom Irske i Walesa te drugih dijelova Europe. Pojednostavnit će održavanje gospodarske i strateške vrijednosti priobalnih voda lokalnim gospodarstvima i zajednicama.

▶SAZNAJTE VIŠE
www.smartcoasts.eu

► EUROPSKA TERITORIJALNA SURADNJA

► PODRŠKA MALIM I SREDNJE VELIKIM TVRTKAMA S PODRUČJA BIOLOŠKIH ZNANOSTI U PREKOGRANIČNOJ SURADNJI

Malim tvrtkama u sektoru bioloških znanosti u sjeverozapadnoj Europi nudi se financiranje i pristup stručnjacima u ostalim regijama radi razvijanja proizvoda i marketinga.

Inovativne male i srednje velike tvrtke ključne su za razvoj novih proizvoda i usluga na području bioloških znanosti i medicinske tehnologije. Inovacije su složen i skup projekt, a potrebna stručnost, sredstva i financiranje nisu uvijek na lokaciji tvrtke.

Osam regija sjeverozapadne Europe, vodećih na području bioloških znanosti, putem projekta IN2LifeSciences surađuju da bi malim i srednje velikim tvrtkama pružile financijska sredstva i kontakte potrebne za međunacionalni pristup alatima, resursima ili stručnjacima. IN2LifeSciences obuhvaća regije u Belgiji, Danskoj, Francuskoj, Njemačkoj i Nizozemskoj.

Projekt nudi tri vrste poticaja za podršku inovacijama: „Suradnja” (7000 eura), „Uvid” (4000 eura), „Upoznavanje” (troškovi do 500 eura). Iako su iznosi relativno skromni, ključni su tijekom faze razvoja malih tvrtki na području bioloških znanosti.

Putem tog projekta, koji je pokrenut u travnju 2012., ukupno su dodijeljena 224 financijska poticaja: 70 „Suradnji”, 44 „Uvida” i 110 „Upoznavanja”.

Četvrti i posljednji poziv na financiranje završio je u svibnju 2014. 28 tvrtki dobilo je financijske poticaje – 13 je tražilo tehnološku i marketinšku stručnost, a 15 suradnju s inozemnim partnerom u okviru mreže IN2LifeSciences.

Uz financiranje radi pribavljanja međunarodne stručnosti, IN2LifeSciences organizira međunacionalne događaje na kojima se sažeto iznose ideje radi privlačenja inozemnih ulagača i internetske webinarne za obuku. Međunarodne radionice

Ukupni trošak:
3 140 000 EUR
Doprinos Europske unije:
1 570 000 EUR

za posredovanje i drugi inovacijski događaji pomažu takvim tvrtkama da pronađu relevantne organizacije za suradnju.

Male i srednje velike tvrtke imaju pristup mrežnom direktoriju IN2LS, koji obuhvaća 224 davatelja tehnoloških usluga, 15 davatelja financijskih usluga i 72 davatelja marketinških usluga. Svaki regionalni partner u projektu odgovoran je za privlačenje i procjenu kandidata sa svojeg područja, a na raspolaganju ima proračun od ukupno 100 000 eura.

Komentar Annick Pierrard, belgijskog partnera na projektu Interface Enterprises-University sa Sveučilišta u Liègeu u Valoniji: „Morali smo tražiti male tvrtke i stupiti s njima u kontakt – često telefonom – te ih upoznati s činjenicom da postoji podrška koja im je dostupna. Naš se glas širi, a podržane male i srednje velike tvrtke mogu se pohvaliti zanimljivim pričama o uspjehu. Pristup koji pojednostavnjujemo radi pristupanja transnacionalnim stručnjacima ključan je za razvoj mnogih malih tvrtki koje se bave biološkim znanostima.”

► SAZNAJTE VIŠE
www.in2lifesciences.eu

▶ GRČKA

▶ MEĐUNARODNA PODRŠKA MALIM TVRTKAMA U GRČKOJ

Ukupni trošak:
97 500 000 EUR
Doprinos Europske unije:
30 000 000 EUR

Male tvrtke u Grčkoj potiču se na suradnju i zajednički nastup na međunarodnom tržištu.

Shema „Ekstraverzija – konkurentnost tvrtki” osmišljena je radi jačanja međunarodne konkurentnosti lokalnih tvrtki i proširenje njihova poslovanja.

Shema se usredotočuje na otvorene poduzetnike usmjerene na izvoz s ciljem poticanja grčkog gospodarstva promoviranjem grčkih proizvoda i usluga s dodanom vrijednošću.

U tu svrhu program potiče razvoj suradnje i partnerstva malih i srednje velikih tvrtki u sektorima proizvodnje, građevinarstva i usluga. Financijska se podrška, na temelju sheme koju podržava EU, daje grupama malih i srednje velikih tvrtki (barem tri) pod uvjetom da zajednički nastupaju u izvozu proizvoda.

Dostupno financiranje može se koristiti na mnogo različitih načina: za proizvodnju i promoviranje novih ili drukčijih proizvoda ili usluga, razvoj novih proizvoda ili usluga, uvođenje novih tehnologija, prototipa i inovacija, diversifikaciju osnovnih proizvoda tvrtke, razvoj ekoloških poslovnih aktivnosti ili aktivnosti recikliranja.

Putem programa THYRATRON S.A. (na slici gore) mogao se, na primjer, implementirati sustav za kontrolu kvalitete, koji je potaknuo 100-postotno povećanje ukupnih prihoda i proizvodnje.

Iako program cilja prvenstveno sektor grčkih malih tvrtki (mikrotvrtke te male i srednje velike tvrtke), u nekim slučajevima velike se tvrtke mogu uključiti (približno je 1% takvih podržanih tvrtki) pod uvjetom da su spremne na suradnju s malim i srednje velikim tvrtkama na području međunarodnog poslovanja.

Glavni je cilj projekta poboljšati nastup grčkih tvrtki na međunarodnom tržištu promicanjem „otvorenog” poduzetništva kao sredstva premještanja proizvodnje u Grčkoj prema dobrima i uslugama s dodanom vrijednošću koje nude kvalitetu, znanje i inovacije te ispunjavaju ekološke zahtjeve.

Cilj je i povećanje izravnih inozemnih ulaganja u grčko gospodarstvo te jačanje podrške konkurentnosti grčkih tvrtki na nacionalnim i inozemnim tržištima. Do sada je na temelju programa stvoreno više od 1 000 radnih mjesta.

▶ SAZNAJTE VIŠE
www.antonistikitita.gr

DNEVNI RED

**30. RUJNA
I 1. LISTOPADA 2014.**
_Bruxelles (BE)

Forum o najudaljenijim
regijama (RUP forum)

2. I 3. LISTOPADA 2014.
_Prag (CZ)

Platforma za pametnu
specijalizaciju,
„Put prema izvrsnosti”

6.–9. LISTOPADA 2014.
_Bruxelles (BE)

OPEN DAYS

18. STUDENOG 2014.
_Bruxelles (BE)

Sastanak projektnog
tima o strategiji EU-a za
jadransko-jonsku regiju

1. I 2. PROSINCA 2014.
_Milano (IT)

Strategija EU-a za
alpsku regiju

Više informacija o ovim događajima možete pronaći
u odlomku Dnevni red na web-mjestu Inforegio:

[http://ec.europa.eu/regional_policy/
conferences/agenda/index_hr.cfm](http://ec.europa.eu/regional_policy/conferences/agenda/index_hr.cfm)

OSTANITE U KONTAKTU

 www.ec.europa.eu/inforegio

 www.twitter.com/@EU_Regional

 www.yammer.com/regionetwork
Platforma za suradnju DG REGIO

 www.flickr.com/euregional

 Predbilježite se za naš „REGIOFLASH”
www.inforegiodoc.eu

 www.twitter.com/@JHahnEU

Ured za publikacije

Europska komisija,
Glavna uprava za regionalnu i urbanu politiku
Komunikacija – Ana-Paula Laissy
Avenue de Beaulieu 1 – B-1160 Bruxelles
E-pošta: regio-panorama@ec.europa.eu
Internetska stranica: http://ec.europa.eu/regional_policy/index_hr.cfm

